

Researcher: Social Science Studies

RSSS

ISSN:2148-2691

(2018) Cilt 6 / Sayı 2, s. 65-97

Zonguldak İl Merkezi Gazeteleri (1923-1960)

Dilşad YİRSUTİMUR ¹

Özet

23 Mart 1923'te Cumhuriyetin ilanından 7 ay önce "Zonguldak" isimli bir gazetenin çıkışıyla Zonguldak'ta basın serüveni başlamıştır. Yayın hayatına otuz yıl devam eden bu gazeteden sonra Zonguldak il merkezinde çıkan gazetelerin sayısı yıllar içerisinde giderek artmıştır. Çalışmanın kapsamı içerisinde 1923-1960 tarihleri arasındaki Zonguldak il merkezinde çıkarılan gazeteler ulaşılabilindiği ölçüde dâhil edilmiştir. Basın unsurlarının ilk neşrediliş tarihleri, ulaşılabilindiği ölçüde son yayınlanış tarihleri, yayın periyotları, sahipleri ve yayınlandıkları müddetçe ne gibi bir yayın anlayışında oldukları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler : Zonguldak, Yerel Basın, Zonguldak Basını.

Zonguldak City Center Newspapers (1923-1960)

Abstract

Press experience had begun in Zonguldak with the publication of the journal named Zonguldak, seven months before the declaration of the Republic, on 23 March 1923. This newspaper, having continued its publication in thirty years, the number of newspapers in Zonguldak province center increased gradually. Within the scope of the work, the newspapers published in the center of Zonguldak between 1923-1960 were included to the extent that they can be reached. The press elements such as first published dates, latest published dates as far as they can be reached, publication periods, their owners and what kind of understanding they have within the publication period were tried to be detected.

Keywords: Zonguldak, Local Press, Zonguldak Press.

¹ Doktora Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , dlsad25@hotmail.com

GİRİŞ

Basın denilince aklımıza ilk gelen yayın organı gazeteler olmaktadır. Gazetelerin ortaya çıkışını sağlayan matbaa olmuştur. XV. yüzyılda matbaa icat edilip Avrupa'da yayıldıktan sonra gazetelerin basımı için geniş imkânlar ortaya çıkmıştı. bulunuyordu. Ancak Avrupa'da ilk gazetenin ne zaman çıktığı konusunda tartışmalar vardı. Bu konuya genel hatlarıyla baktığımızda Avrupa gazeteciliğinin XVII. yüzyılda başladığı kabul edilebilir.² Avrupa'da gazetecilik özellikle İngiltere'de büyük bir gelişim göstermiş, XIX. asırda buhar kuvvetinin baskı makinesine tatbikiyle birlikte, gazete baskı miktarları da hızla artmıştır. Böylece XVII. yüzyılda başlayan gazeteciliğin, XIX. yüzyıla birlikte büyük bir gelişme içerisine girdiği anlaşılmaktadır.³

Türkiye'de basın hayatını başlatan ilk gelişme, Fransız İnkılabı'nı izleyen yıllarda Fransızlar'ın çıkarmış oldukları gazetedir. İstanbul'da Fransız elçiliği basımevinde basılan ve 1795 yılında Fransızca olarak yayınlanmakta olan bu gazetenin adı "Bulletin des Nouvelles" dir ve haber bülteni şeklindedir. Bu gazete, büyük Fransız İnkılabı'nın heyecanını yansıtan ve devrimin amaçlarını anlatan bir gazetedir. 7 Mart 1796'da Fransa büyükelçisi Vesnirac'ın görevinden ayrılmasından sonra gazetenin basımına son verilmiş ancak kısa bir süre sonra Fransa'da yeni bir gazete "Gazette Francaise de Constantriple" adıyla aylık olarak Ekim 1796'dan itibaren yayına başlamıştır.⁴

Osmanlı İmparatorluğu'nda Fransızlarla başlayan yayın hayatı, 1 Kasım 1831'de tamamen Türkçe olan Takvim- Vekâyi isimli ilk gazetenin yayınlanmasıyla farklı bir boyut kazanmıştır. Osmanlı Devleti'nin resmi gazetesi olan Takvim-i Vekâyi'i 1840 tarihinde çıkmaya başlayan Ceride-i Havadis izlemiştir. Ceride-i Havadis, yarı resmi bir gazete niteliğindedir. 1860 tarihinde ise, Ağâh Efendi tarafından Tercüman-ı Ahval Gazetesi çıkarıldı. Bunun üzerine Ceride-i Havadis, ayrıca Ruzname-i Ceride-i Havadis adı altında günlük bir ek yayın daha çıkarmaya başlamıştır. Ağâh Efendi'nin gazetesinde yazılarını yayınlayan Şinasi ise, 1862'de Tasvir-i Efkâr gazetesini yayımlamıştır. Bu gazetelerin yayın hayatına girmelerinin ardında dergiler de neşredilmiştir. Bunlar arasında Vekayi-i Tıbbiye, Mecmua-i Fünûn, Mecmua-i Askeriye ve Mirat'ı sayabiliriz.⁵

Anadolu'da yerel basının oluşması vilayet gazetelerinin yayımlanmasıyla başlamıştır. 1864 yılında Osmanlı mahalli idaresinde yapılan düzenleme ile vilayet sistemine geçilmiştir. Vilayetler oluşturulurken, her merkezde birer matbaa da kurulmuştur. Bu matbaalarda öncelikle kırtasiye işlerine ağırlık verilmiş, yıllıklar, takvimler, dini, edebi ve bilimsel eserler basılmıştır. Bu arada birçok ilde Resmi Vilayet Gazetesi çıkarılmıştır. Vilayet gazetelerinde padişah ile ilgili haberler öncelikle yer almaktaydı. Bunun yanı sıra, kamu görevlilerinin atanma, yükselme ve ödüllendirilmeleri yeni yasa, yönetmelik ve düzenlemeleri, hükümet, vilayet ve kamu kuruluşlarının çalışmaları, demiryolu, yol, telgraf hattı yapımları, sağlık konuları, yerel okul sınavları ve ödül dağıtma törenleri, hacıların gidişi, et, ekmek fiyatları, şiddetli yağmur ve kar yağışları, doğal afetler, kolluk kuvvetlerinin başarıları, valilerin konuşmaları ve yazıları, savaşlar, yeni silahlar, buluşlar, yabancı konsolosların gezileri, vilayet gazetelerinde yer alan haberler

² Enis Şahin, *Sakarya Basın Tarihi 1919-2004*, Sakarya Gazeteciler Cemiyeti Yayını, İstanbul 2005, s.5.

³ Age, s.6.

⁴ Orhan Koloğlu, *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi*, Pozitif Yayınları, İstanbul 2006, s. 21.

⁵ İzzet Öztoprak, *Türk ve Batı Kamuoyunda Milli Mücadele*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1989, s.

arasındaydılar.⁶ Bu yönüyle resmi nitelik taşıyan vilayet gazeteleri yerel basına öncülük etmişlerdir.

İlk Vilayet Gazetesi, Tuna vilayetinde 1865'te yayın hayatına başlamış olan Tuna Gazetesi olmuştur. Tuna'nın yayınından kısa bir müddet sonra, ilk resmi matbaalar 1865'te Trabzon ve 1866'da Erzurum'da kurulmuştur. Yaklaşık bir yıl sonra ise Anadolu'daki ilk resmi yerel gazete olan Envar-ı Şarkiye Erzurum'da yayımlanmıştır. Böylece Osmanlı döneminde Türkçe basın, Anadolu içlerinde resmi bir kanalla etkinliğine başlamıştır.⁷

Yerel basın Anadolu'da bu şekilde doğarken en önemli işlevini Milli Mücadeleyle birlikte göstermiş Cumhuriyetin ilanının ilk dönemlerinde inkılâpların anlatılması ve yerleşmesi için en önemli araçlardan biri olmuştur.

1899 yılında Kastamonu'ya bağlı bir kaza merkezi haline getirilene değin küçük bir köy olan Zonguldak, 1 Haziran 1920'de mutasarrıflık haline getirilmiş, 1 Nisan 1924'te Ereğli, Bartın ve Devrek ilçelerini bünyesine alıp il yapılmasıyla Cumhuriyet'in ilânından sonra il statüsüne getirilen ilk yerleşim birimi olma unvanını kazanmıştır.⁸ Ancak Zonguldak'ta yerel basın faaliyeti, Zonguldak henüz il merkezi olmadan hatta Cumhuriyet ilan edilmeden bir süre önce başlamıştır. Her ne kadar, Milli Mücadele Döneminde de Çaycuma'da İnkılâp isimli bir gazetenin çıkarıldığı bilgisine ulaşırsak da bu gazetenin hiçbir nüshası şu ana değin bulunamamıştır.⁹ Milli Mücadele Dönemi öncesinde önemli bir maden sahası olan Zonguldak ve çevresinde bir basın unsurunun var olabileceği ihtimali düşünülse dahi, elimizdeki malzeme bizi 1923 öncesine götürmemektedir.

Milli Mücadele Döneminde yayımlanmış olan İnkılâp gazetesinden başka Kastamonu'da yayın hayatına başlayıp Safranbolu'da devam eden Seyyah gazetesi de nüshasına erişilemeyen gazeteler arasındadır. Seyyah'ın sahibi Hayrettin Bey'dir. Mahmut Maan'ın yazar kadrosunda yer aldığı gazetenin tam olarak hangi tarihte yayımlandığı bilinmemekle beraber Cumhuriyet'in ilk yıllarında yayın hayatında olduğu bilgisine ulaşılmıştır.¹⁰

Zonguldak İl Merkezinde Çıkarılan Gazeteler

Zonguldak

Zonguldak'ta gazeteciliği başlatan ilk isim Milli Mücadele Dönemi'nde Kastamonu'da Açıksöz gazetesinin çıkarılmasında da payı olan Tahir Karauğuz'dur. Tahir Karauğuz, Zonguldak'a yerleştikten sonra Açıksöz'e yazılarını göndermeye devam etmiştir. O yıllarda Zonguldak, deniz ulaşımı ile haber alıp verme kolaylığı ve güvenliği bakımından çok önemli bir yerdir; Zonguldak, Ankara'nın denize açılan kapısı konumundadır. Karauğuz, buradan Açıksöz'e gönderdiği yazı ve haberlerle, gazetenin Zonguldak'taki kulağı olmuştur.¹¹

⁶Atilla Girgin, *Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Yerel Basının Gelişmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1997, s. 18,20.

⁷Haluk Harun Duman, *Erzurum Basın Yayın Tarihi (1867-1997)*, Duyap Yayınları, İstanbul 2000, s. 88.

⁸Metin Tuncel, "Zonguldak" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.15, İstanbul 2013, s. 501-504.

⁹Ali Sarıkoyuncu, *Milli Mücadelede Zonguldak ve Havalisi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992, s. XXIII.

¹⁰*Cumhuriyetin On Yılında Zonguldak ve Maden Havzası*, 1933, s. 294.

¹¹Doğu Karauğuz, *Kuvay-ı Milliye Ruhuyla Bir Ömür*, Truva Yayınları, İstanbul 2011, s. 64.

23 Mart 1923'te yayın hayatına başlayan Zonguldak'ın ilk sayılarında, Tahir Karauğuz o sırada Erkan-ı Harbiye İstihbarat Zabıtlığı ve Matbuat ve İstihbarat Müdüriyet-i Umumiyesi'nin Zonguldak İstihbarat Müdürlüğü görevlerinde bulunduğu için gazetenin İmtiyaz Sahibi M. Kazım (İlsev) Bey olmuştur.¹² Zonguldak gazetesinin ilk Mesul Müdürü ise doktor Nihat (Arkat) Beydir.¹³ İkinci yılında ise sahibi ve baş muharriri Tahir Karauğuz olarak görülmektedir. Mesul Müdürü ise Hayri Beydir.¹⁴

"İktisadi, İçtimai ve Edebi Memleket Gazetesi" ifadesiyle yayımlanan Zonguldak gazetesi önce Perşembe daha sonra Pazar günleri yayımlamıştır. Zonguldak gazetesi önceleri Naim Nuri matbaasında basılmıştır. Daha sonra ise Tahir Karauğuz'un kurduğu Karaelmas Matbaasında basımı gerçekleşmiştir¹⁵r.

Tahir Karauğuz, Zonguldak gazetesinin 27. Yılında gazetenin kuruluşu ve karşılaştığı güçlükleri şöyle anlatmıştır¹⁶:

"O zaman, gazeteciliğimiz, bir Kuva-i Milliye hizmeti idi. Cephede silahla çarpışanla gazete başında kalemle savaşan birdi. Gazetenin ilk sayısını, elinde birkaç kilo hurufatla eski bir provo tezgahı bulunan mürettip Mahmut ve birkaç sayısını da, Gutenberg zamanından kalma bir hurda makine ve biraz hurufatla buraya gelmiş olan Naim Nuri bastı. Fakat artık kader beni artık gazeteciliğe atmış bulunuyordu. Ne yapıp yapıp bir matbaa kurmak lazımdı. Dayım madenci Mehmet Maksut (Çivi) Bey'in umumi vekili olarak maden ocaklarının başında bulunuyordum. Kendisi İstanbul'daydı. O sıralarda (eladil) matbaası satılıyordu. Bu matbaayı alıp gönderdi. Zonguldak'ın ilk gerçek matbaasını 69 numaralı Boyacıoğlu Ocağı'nda kurdum. Gazetemiz, kendi matbaasına kavuştu. Ondan sonra öbür matbaacılar da ortadan kayboldu. Gazetenin ilk sayısını verdiğim zaman hiç unutmam o zamanın maden müdürü " Havzanın Kitabı" diye resmini bastığımız Hüseyin Fehmi (İmer) Bey : "Zonguldak, bugün bir yaşına daha girdi" dedi. Gerçekten, o günün şartları içinde gazete çıkarmak ve matbaa kurmak kolay iş değildi. Matbaanın yalnız gazeteyle beslenemeyeceğini düşünerek basım işleri de yapmak istedim. O zaman, iş, yabancıların ve ecnebi şirketlerin elindeydi. Onların da İstanbul'da (Karaona) gibi yetiştirdikleri matbaaları ve arada Yahudi simsarları vardı. Bunların ellerinden iş koparmak çok zordu. "Biz de onlar gibi iş yapıyoruz, demek, işlerimizi beğendirmek" gerekti. Bu mücadele, epey sürdü. Son zamanlarda az çok iş vermeye alışmışlardı. Milli müesseseler kurulduktan sonra, yavaş yavaş bütün işleri matbaamıza ve bizden türeyen öbür matbaalara almaya muvaffak olduk. Türeyen dedim; eskiler bilirler ki öbür matbaaları kuranlar, bizim matbaadan yetişmişlerdir. Zonguldak'ın ilk gazetesini ve ilk gerçek matbaasını kurup yaşatan bir insan olarak bu hatıralarımla kendimi bahtiyar sayıyorum."

Yayımlandığı süre boyunca yerel haberlere ve özellikle Ereğli- Zonguldak maden havzasındaki kömür istihsaline ilişkin konulara ağırlık veren Zonguldak gazetesi, sayfalarında edebi yazılara da yer vermiştir. İlk şiiri Tahir Karauğuz'un emek verdiği Kastamonu'daki Açıksöz gazetesinde yayımlanan Orhan Şaik (Gökyay)¹⁷ ve 1925 yılında Maden Mühendis Mektebi'nde öğrenci olmak için Zonguldak'a gelen Behçet

¹² A. Karauğuz, "Zonguldak XXVII Yaşında" *Doğu* C.XV, S. 82-96, 8 Eylül-Aralık 1949 Ocak-Ekim 1950, s.214-217.

¹³ *Zonguldak*, 19 Nisan 1339/ 19 Nisan 1923, Perşembe, No. 5.

¹⁴ *Zonguldak*, 23 Muharrem 1342 / 4 Eylül 1923, Pazar, No. 54.

¹⁵ *Zonguldak*, 19 Nisan 1339/ 19 Nisan 1923, Perşembe, No. 5; 23 Muharrem 1342 / 4 Eylül 1923, Pazar, No. 54.

¹⁶ A. Karauğuz, "Zonguldak XXVII Yaşında" *Doğu*, C. XV, S. 82-96, Eylül-Aralık 1949 Ocak-Ekim 1950, s.214-217.

¹⁷ *Zonguldak*, 23 Muharrem 1342 / 4 Eylül 1923, Pazar, No. 54.

Kemal (Çağlar) Zonguldak gazetesinde şiirleri yayımlanan şairlerdendirler.¹⁸ O yılları, Türk edebiyatında maden işçilerinin hayatını romanlaştıran ilk yazar olan ve Zonguldak gazetesinde “ Kanca” takma adıyla yazılar kaleme alan Ahmet Naim(Çıladır)¹⁹ şöyle anlatmaktadır²⁰:

“ Karauğuz, bana göre yaşlı olmamasına rağmen benim yaşuma nazaran daha pişkin adamdı. Beni gazeteciliğin alfabesi olan birkaç olayda denedi. Aldığı iyi sonuçtan sonradır ki, ben memleket röportajları yazmak talih ve fırsatını verdi. Ve ben de “Karadeniz’in incisi olan bu pür bahar beldeden pür sevinç ayrıldım” diye biten bir Ereğli röportajı hazırladım. Ben Karauğuz’un şu tarafına şaşarım ki, bu adam edebiyatı beyin potasında eritmiş bir insan olarak bizim acemi kalem denemelerimize nasıl tahammül eyledi. Ortada hikayeci olarak ben vardım ve şair olarak Behçet Kemal Çağlar. Benim ilk hikayem “Bir Kahraman”dı. Ve şair Behçet Kemal Çağlar’ın da ilk şiirlerinden biri “Denizlerin Salyası, Dağların Şövalyesi” mısralarıyla başlayan bir şeylerdi. Karauğuz tahammül gösterdi; bizim kalem denemelerimizi bağrına basarcasına gazetesine bastı. Yıllar geçti; Behçet Kemal Çağlar milli şair oldu. Ben de memleketin bütün sanat gazete ve dergilerine kronik, makale, hikaye ve roman yazan muharrir oldum. Zonguldak gazetesi demek oluyor ki, bizlere sanata hadim olmak vasfında beşik ve yatak oldu.”

Edebi yazılara sıklıkla yer verilen Zonguldak gazetesinde ilgi çekici bir özellik de yeni kurulan cumhuriyet dönemi inkılaplarının toplumsal düzeyde yerleştirilmesi için gösterdiği çabadır. 1934 yılında “Öz İl Gazetesi” parolasıyla çıkarılmaya başlanan gazetede kullanılan dil, dilde sadeleştirme çabalarına destek verir niteliktedir. “Türkçü ve Türkçeci” ifadeleri ile yayımlanan gazete, İkinci Türk Dili Kurultayı’nu, “ÖZ DİL BAYRAMI Türk Budununun Ulu Önderi Ünlü Varlıklarımızın Yaratıcısı Sevgili Gazimize Binlerce Öveter, Kulduklar! (Şükran ve Minnet)” ifadeleriyle o günlerin öz Türkçe kullanımıyla duyurmuştur. Yine gazetede Başbakan İsmet İnönü’nün Zonguldak’a gelişi “Hoş Geldiniz Ünlü Getirdiniz Büyük Başvekilimiz” başlığı ile okuyucuya duyuruluyordu. Gazetede yayımlanan makalelerinde en önemli konularından biri yine dilde yaşanan değişim oluyordu. Gazetede öz Türkçe kullanımı sürekli işlenmiş, hatta kişilerin kendi adlarını Türkçe adlarla değiştirmeleri teşvik edilmiştir. Bu doğrultuda Tahir Karauğuz “Öz Türk Adları Kılavuzu”nu gazetede yayımlamıştır. Soyadlarını alan isimler de gazetenin halka duyurulmuştur.²¹

Zonguldak gazetesinde izlenen bu yayın politikası, cumhuriyetin ulus-devlet yaratma ve ulusal kimlik oluşturma politikasıyla örtüşmektedir. Bilindiği üzere yapılan birçok yenilikle Türkiye Cumhuriyeti ulus -devlet kavramlaştırılması sürecine girmiştir. Dinin şahsi bir din olarak bırakıldığı ortak bir coğrafya, ortak tarihi kader, ortak kültür, ortak küresel-bütünsel ekonomi ve ortak siyasi birlik bilinci çerçevesinde tanımlanabilecek bir modern ulus olgusunun devlet düzeyinde kabul edildiği yeni bir ulus şekli oluşmuştur. Zonguldak gazetesinin sayfalarına yansıyan Öz Türkçe kullanımı bu bağlamda değerlendirildiğinde ulusal kimliğin oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla Cumhuriyetin ilk ili olan Zonguldak’ta sarf edilen çabanın dikkate değer olduğu görülmektedir.

Sadece dil konusunda değil hayata yeni geçirilen tüm inkılâplarla ilgili yazıları, Zonguldak’ın sütunlarında görmek mümkündür. Soyadı kanunu, kadınlara seçme ve seçilme

¹⁸ Zonguldak, 30 Mart 1930, Pazar, No.200.

¹⁹ Zonguldak, 30 Mart 1930, Pazar, No.260.

²⁰ Ahmet Naim Çıladır, “Zonguldak Gazetesi”, *Doğu C.XV*, S.82-96 , Eylül-Aralık 1949 Ocak-Ekim 1950 , s.217-218.

²¹ Zonguldak, 29 Eylül 1934, Cumartesi, No.405; 28 Sonkış (Şubat) 1935, Beşinci Gün, No. 413.

hakkının verilmesi gibi köklü yeniliklerin toplumsal tabanda yerleştirilmesi için özel bir çaba sarf edilmiştir.²²

Zonguldak gazetesinin yayın periyodu ise düzensiz bir seyir takip etmiştir. Gazete, haftalık olmasına rağmen kimi zaman daha uzun aralıklarla yayımlanıyordu. 8 Ekim 1935’de gazete, günlük bir ilave yayınlamaya başlamış ve ajans haberlerini okuyucuya aktarmaya çalışmıştır. Bu ilaveler, iki sayfadan oluşmaktaydı. İlavelerin fiyatı 100 parayken gazete 5 kuruştan halka ulaşıyordu. Gazetede ilk sayfa ulusal haberlere, iç sayfalar ise yerel haberlere ayrılmıştı.²³

1937 yılında Zonguldak, “Kömür İli Gazetesi” adıyla neşredilmeye başlanmıştır. Bu yıl gazetede yazılarına rastladığımız yazarlar arasında, ünlü gazeteci ve yazar Vala- Nurettin’i de görmekteyiz.²⁴

Zoguldak gazetesinin 1939 yılına ait sayılarında ise dış haberlere önem verildiği görülürken gazete kimi zaman iki kimi zaman dört sayfa halinde basılmaya başlamıştır. İkinci Dünya Savaşının arifesinde olan bu dönemde, ulusal çapta isimler Falih Rıfki Atay’ın, Mahmut Esat Bozkurt’un Ulus gazetesinde yayımlanan, Necmettin Sadık Sadak’ın Akşam gazetesinde yayımlanan köşe yazılarının Zonguldak gazetesine aktarıldığını görüyoruz.²⁵

1938 yılında “Türk Kanadı” adında bir dergi, gazetenin ilavesi olarak verilmiştir. Bu ilave, Türk Hava Kurumu tarafından düzenlenen Ereğli gezisi şerefine çıkarılmıştır. Türk Hava Kurumu yararına 50 kuruştan satılmıştır. Dergide Behçet Kemal Çağlar, Yunus Nadi, Orhan Aydar, Aka Gündüz gibi isimlerin yazıları bulunmaktadır.²⁶

Zonguldak gazetesi, Tahir Karauğuz’un askerlik görevi nedeniyle 20 Ağustos 1941’de yayınına ara vermiştir. Gazete, 4 Ekim 1941’de yayına yeniden başlamıştır.1941 yılına ait Zonguldak gazetelerini incelediğimizde günlük gazete adıyla yayınlanmasına rağmen şimdilik Cumartesi ve Salı günleri yayımlandığı başlığın hemen altında belirtilmekteydi.²⁷ 1941’de gazetenin yazarları arasında A. Karahan bulunmaktaydı.²⁸

Zonguldak gazetesi, 1942 yılında yine haftada iki gün, Perşembe ve Pazartesi çıkarılıyordu.²⁹ Bir süre sonra ise gazete haftada bir çıkarılmaya başlamıştır.³⁰ Gazete, 660. sayısıyla birlikte yine haftada iki gün çıkarılmaya başlanmıştır.³¹ Sabahaddin Sönmez, bu yıl gazetenin yazarları arasında gördüğümüz bir isimdir³² İlerleyen yıllarda Behçet Kemal Çağlar, Hakkı Süha Gezgin, Hazım Atf Kuyucak, İsfendiyar Baruönü, Mustafa Tunç, Zeki Urazoğlu, Behçet Akın, Fahri Fındıkoğlu, Orhan Seyfi Orhon ve Aka Gündüz gazetede yazılarıyla yer

²² Zonguldak, 6 Karakış (Aralık) 1934, Perşembe, No.410

²³ Zonguldak, 8 Temmuz 1935, Pazartesi, No. 422; Zonguldak Günlük Ulamamız, 8 İlkteşrin Ekim 1935, Salı, No. 1.

²⁴ Zonguldak, 5 Ocak 1937, Salı, No.523

²⁵ Zonguldak, 19 Eylül 1939, Salı, No. 566-1; 3 Ekim 1939, Salı, No. 575-10; 10 Ocak 1939, Çarşamba, No. 583-18; 17 Ocak 1939, Çarşamba, No.585-20.

²⁶ Türk Kanadı, 28 Mayıs 1938, No. 542.

²⁷ Zonguldak, 4 Eylül 1941, Cumartesi, No. 625.

²⁸ Zonguldak, 16 Eylül 1941, Perşembe, No. 627.

²⁹ Zonguldak, 4 Ocak 1942, Pazar, No. 635.

³⁰ Zonguldak, 15 Mart 1942, Pazar, No. 644.

³¹ Zonguldak, 3 Temmuz 1942, Cuma, No. 660.

³² Zonguldak, 22 Aralık 1942, Salı, No. 688.

almışlardır.³³

Kimi zaman dört kimi zaman altı sayfa olan gazete haftalık ya da on günlük periyotlarla çıkarılmıştır. 1930'lu yıllarda boyutları 37x54 cm olan gazete okuyucuya 5 kuruştan sunulmaktaydı.³⁴

1948 yılında yazı işleri görevini Mustafa Tunç'un yönettiği gazetede 1949 yılında Safvet Onur, 1951'de Tahir Karauğuz bu görevi icra etmekteydi.³⁵

Zonguldak gazetesi, 1951 yılından Yeni Zonguldak ismi ile çıkarılmaya başlanmıştır.³⁶ Fakat 1953 yılında yine Zonguldak olarak yayın hayatına devam etmiştir. Bu dönemde gazetenin 41x56 cm boyutlarında olduğunu görmekteyiz. Yazı İşleri Müdürlüğü görevini ise Hüsamettin Toros üstlenmişti. Başyazar ise Tahir Karauğuz'du.³⁷

Zonguldak gazetesi, 1953'te 10 kuruştan halka sunulurken sayfa sayısının ikiye düşmüştür. Bu yıllarda yazar kadrosunda şu isimler yer almaktaydı: Jülide Gönsan, Jale Sun, Naciye Sağular, Güzin Gürman, Belma Sönmez Işık, Necla Aykar, Süheyla Aykar ve Nabi Çınar.³⁸

Zonguldak gazetesi, 1953 yılında 1916. sayısı ile yayın hayatına veda etmiştir. Gazetenin sahibi olan Tahir Karauğuz, Zonguldak gazetesinden sonra İleri Zonguldak isimli gazeteyi çıkaracaktır.³⁹ Ancak 1954 yılında "Akşam Postası" ibaresiyle günlük olarak çıkarılmaya başlanmıştır. Bu dönemde Sabahat Köprülü, Güzin Gürman ve İbrahim Zeki Burdurlu yazar kadrosunda bulunan isimlerdir.⁴⁰

Kömür

31 Aralık 1940'da yayın hayatına başlayan Kömür gazetesinin 1940 yılında yayımlanmaya başlamasının nedenini, İkinci Dünya Savaşı nedeniyle artan enerji ihtiyacı ve bölgede devlet eliyle yapılan yatırımların artmasında aramak yanlış olmayacaktır. Maden sanayinin bel kemiğini oluşturan demir-çelik üretimi ilk kez 1937 yılında Karabük'te açılan fabrika ile başlamıştır. Bu fabrika enerji gereksinimini Zonguldak Kömür Havzasından karşılamaktaydı. 1938 yılında ise Çatalağzı Termik Santrali kurulmasına karar verilmiştir. Tüm bu yatırımlara paralel olarak yan sanayi kolları da Karadeniz Bölgesinde yoğunlaşmıştır. Bu gelişmelerle birlikte Zonguldak'ta Kömür isimli bir gazetenin yayımlanması bölgedeki gelişmelere yerel basın düzleminde duyarsız kalınmadığının en önemli göstergesidir.⁴¹

Yayınlandığı ilk yıllarda 28x40 cm boyutlarında olan ve 5 kuruştan okuyucuya sunulan gazete, yayın hayatı boyunca dört sayfadan oluşmuştur. Ancak yayın periyodu değişime uğramıştır. Öncelikli olarak haftada bir Salı günleri çıkarılan gazete üçüncü sayıdan

³³ Zonguldak, 4 Mart 1945, Pazar, No. 817; 10 Mart 1945, Pazar, No. 818; 21 Mart 1945; Çarşamba, No. 819; 31 Mart 1946, Pazar, No. 886; 3 Ocak 1948, Cumartesi, No. 999; 8 Ekim 1948, Cuma, No. 1048; 5 Kasım 1948, Cuma, No. 1049; 15 Nisan 1949, Cuma, No. 1079; 24 Mart 1950, Cuma, No. 1133.

³⁴ Zonguldak, 29 Eylül 1934, Cumartesi, No.405.

³⁵ Zonguldak, 8 Ekim 1948, Cuma, No. 1048; 15 Nisan 1949, Cuma, No. 1079; 16 Şubat 1951, Cuma, No. 1184 ; 23 Mart1953, Pazartesi, No.1297.

³⁶ Zonguldak, 27 Aralık, 1951, Perşembe, No. 4 (1219).

³⁷ Zonguldak, 23 Mart1953, Pazartesi, No.1297.

³⁸ Zonguldak, 23 Mart 1953, Pazartesi, No.1297.

³⁹ İleri Zonguldak, 24 Eylül 1953, Perşembe, No. 1.

⁴⁰ Zonguldak Akşam Postası, 9 Mart 1954, Salı, 1324-1.

⁴¹ Kömür, 31 Aralık 1940, Salı, No. 1.

itibaren Salı ve Cumartesi günleri çıkarılmaya başlanmıştır.⁴² Sonraki sayılarda ise on beş günde bir çıkarılan gazete haline dönüşmüştür.⁴³

Yayın hayatı boyunca Zonguldak'taki kömür işletmeleri hakkında bilgi vermeyi görev edinmiş olan Kömür gazetesi, içerdiği edebi yazılarla da dikkati çekmektedir. Gazetede, ulusal yazarlardan, Behçet Kemal Çağlar şiirleri ve makaleleriyle yazı ailesi içinde yer almıştır.⁴⁴ Edebi yazıları yayınlanan diğer yazarlar, Prof Dr Nihad Tarlan ve Halil Soyuer'dir.⁴⁵ Ayrıca gazetede, bir dönem Zonguldak Müftülüğü yapmış olan Müdafa-i Hukuk Cemiyeti kurucularından İbrahim Akça'nın kardeşi Halil Akça'nın Zonguldak'taki yer isimleri ile ilgili verdiği bilgiler ilgi çekicidir.⁴⁶ Dönemin Zonguldak Milletvekili Dr. Rebi Barkın da gazetede bulunan yazarlar arasındaydı.⁴⁷

Akın Karauğuz ve Ahmet Naim Çıladır'ın kaleme aldıkları Zonguldak Kömür Havzamız (Uzunmemed'den Günümüze Kadar) adlı eseri tefrikalar şeklinde yayınlayan gazetenin diğer yazarları şu isimlerdir: Ziya Tataç, İsfendiyar Baruönü, Orhan Tuna, Edibe Sayar.⁴⁸

Kömür, 1951 yılında yayınına ara verdikten 6 yıl sonra tekrar yayınına başlamıştır. Önceki sayılarında olduğu gibi "Havza Gazetesi" ifadesiyle çıkarılan Kömür'ün bu dönemdeki ilk sayısı 27 Haziran 1957'de çıkarılmıştır.⁴⁹

Ereğli kömür işletmeleriyle ilgili haberler ve yorumların ağırlıklı olduğu gazetede, Tahir Karauğuz ve M. Ulusoy'un yazıları yer almaktaydı. 10 Kuruştan okuyucuya sunulan gazetenin boyutları 28x 41 cm idi. İlk sayısında Cuma günleri çıkar ifadesi yer alırken dokuzuncu sayıda Salı günü çıkış günü olarak belirtilmiştir. İdarehane adresi olarak ise Zonguldak- Karaelmas C. 47 adresi veriliyordu. Gazete dört sayfadan oluşmaktaydı.⁵⁰

Yeni Zonguldak

Zonguldak yayın hayatının bir diğer önemli gazetesi önceleri müessisi Diş Tabibi Halit Taşman'ın, daha sonra VII ve VIII. Dönemlerde Zonguldak milletvekili olan Ali Rıza İncealemdaroğlu'nun olduğu Yeni Zonguldak gazetesidir. 4 Şubat 1942'de okuyucu ile buluşan Yeni Zonguldak'ın İmtiyaz Sahibi ve Neşriyat Müdürü Aşir Bilginer'di. Zonguldak'ta yargıçlık görevi nedeniyle bulunan Ümran Nazif (Yiğiter) hem kendi adıyla hem de Semine Meral takma adıyla, gazetede köşe yazıları ve hikâyeleri ile yer almaktaydı. Zonguldak'ın ünlü şairlerinden Rüştü Onur da hikâyeleriyle gazeteye renk katmaktaydı. Türk basınının önemli isimlerinden Muzaffer Soysal ise siyasi yazılarıyla gazetede yer almaktaydı. Yeni Zonguldak'ın diğer yazarları arasında Kemal Noyan, Mümtaz Aray da bulunuyorlardı. Behçet Necatigil de Behçet Necati imzasıyla Yeni Zonguldak'ın yazı ailesinde bulunmuştur. "Halkçı İnkılâpçı Memleket Gazetesi" adıyla haftada bir neşredilen Yeni Zonguldak, dört sayfadan oluşuyordu. 5 kuruştan halka ulaşan gazete 34x49 cm boyutlarındaydı ve çarşamba

⁴² Kömür, 14 Ocak 1941, Salı, No. 3.

⁴³ Kömür, 10 Temmuz 1942, Cuma, No. 662-1-2.

⁴⁴ Kömür, 27 Nisan 1945, Cuma, No. 825-28.

⁴⁵ Kömür, 24 Şubat 1950, Cuma, No. 1126-104.

⁴⁶ Kömür, 16 Ocak 1945, Salı, No. 807-26.

⁴⁷ Kömür, 1 Ocak 1946, Perşembe, No. 872-43.

⁴⁸ Kömür, 28 Mayıs 1945, Pazartesi, No. 830-29 ; 27 Haziran 1945, No. 834-30; 10 Mart 1947, Pazartesi, No. 947-63.

⁴⁹ Kömür, 27 Haziran 1957, Cuma, No. 1.

⁵⁰ Kömür, 27 Haziran 1957, Cuma, No. 1; 17 Eylül 1957, Salı, No. 9.

günleri yayımlanmaktaydı.⁵¹

Ocak

Yeni Zonguldak gazetesinin devamı olan Ocak gazetesi, 25 Kasım 1942'de çıkarılmaya başlanmıştır. Gazetenin ilk sayısının boyutları 34x49 cm'dir. Gazetenin sahibi Ali Rıza İncealemdaroğlu'dur. Neşriyat Müdürü ise Aşir Bilginer'dir. Ocak ismi gazeteye, Türk Ocaklarından ilham alınarak verilmiş bir isimdir.⁵² Dört sayfadan oluşan gazete 27.11.1942'de 26x37cm boyutlarında bir gazete olarak "Akşam Haberleri" adıyla neşredilmeye başlanmıştır. Günlük olarak çıkarılan gazete A.R. İncealemdaroğlu Matbaasında basılıyordu. Gazetede Semine Meral, Ali Rıza İncealemdaroğlu, İsfendiyar Baruönü, Muzaffer Soysal, İsmet Kızılalma, Kemal Noyan, Ömer Faruk Toprak, Behçet Necati, A. Kadir, Dr Selahattin Cimcoz, Muzaffer Tayip, Rüştü Onur⁵³, Kazım Günay Nedim Müren, Behçet Akın, Umran Nafız yazıları ve şiirleri ile yer almaktaydılar.⁵⁴

Ocak'ın akşam haberleri sayılarında dünya haberleri yer alırken, günlük büyük boyuttaki gazetede yurt haberleri ağırlıktaydı. 1944 yılından itibaren Salı ve Cuma günleri yayınlanmaya başlayan Ocak gazetesi ilerleyen yıllarda, Prof. Muammer Fındıkgil, Niyazi Durusoy, Rauf Gelenbe, Rifat Büke, Turhan Dağlıoğlu, Osman Talu, Hakkı Sunata, Naci Bilgin, Hürrem Barım, E. Sabri Erman, S. Yaver Ataman, Kemal Günen, Ziya Işık, Sabahattin Batur, Tayip Uslu, Orhan Camcı, Mustafa Tunç, Ali Yalçınöz gibi isimleri bünyesine katmıştır.⁵⁵ Ocak 1947 yılından itibaren haftada bir kez çıkarılmaya başlanmıştır.⁵⁶

Türkün Sesi

29 Ekim 1945'de yayınlanmaya başlamıştır. Gazete "Cumartesi Günleri Çıkar Siyasi Halk Gazetesi" adıyla neşrediliyordu. Gazetenin sahibi Diş Hekimi Halit Taşman'dı. Türkün Sesi, Bingöl Matbaasında basılmaktaydı.⁵⁷ Gazetenin yazarları arasında Nejdet Sançar, Galib Fuad, Sadi Yaver Ataman, Kemal Koçana yer alıyorlardı.⁵⁸ Türkün Sesi gazetesi 5 kuruştan halka ulaşıyor ve dört sayfadan oluşuyordu. Ulusal ve yerel haberler gazetede yer almaktaydı. Gazetenin 46. sayısında sahibinin Ali Bingöl, Başyazarı ve Neşriyat Müdürünün ise Halit Taşman olduğunu görmekteyiz.⁵⁹

1952 yılında Türkün Sesi'nin İmtiyaz Sahibi ve Başyazarının Mehmet Bükey olmuştur. Gazete, bu dönemde çarşamba ve cumartesi günleri çıkıyor ve Sabah matbaasında basılıyordu. Gazetenin başlığının altında "Zonguldak'ın İlk Demokrat Gazetesi" ifadeleri yer almaktaydı.⁶⁰ Gazetenin yazarları arasında Talat Önen, Nabi Çınar bulunmaktaydı.⁶¹

⁵¹ *Yeni Zonguldak*, 4 Şubat 1942, Çarşamba, No. 1; 11 Şubat 1942, Çarşamba, No. 2; 5 Haziran 1942, Çarşamba, No. 18.

⁵² *Ocak*, 25 Kasım 1942, No. 43-1.

⁵³ *Ocak*, 25 Kasım 1942, No. 43-1.

⁵⁴ *Ocak*, 9 Aralık 1942, No. 53-10 ; 3 Şubat 1943, Çarşamba, No. 99-56

⁵⁵ *Ocak*, 29 Aralık 1944, Cuma, No. 284-241; *Ocak*, 6 Şubat 1945, Cuma, No. 294-251.

⁵⁶ *Ocak*, 4 Şubat 1947, Salı, No. 473-430.

⁵⁷ *Türkün Sesi*, 29 Ekim 1945, Cumartesi, No. 1.

⁵⁸ *Türkün Sesi*, 5 Ocak 1946, Cumartesi, No. 11.

⁵⁹ *Türkün Sesi*, 7 Eylül 1946, Cumartesi, No. 46.

⁶⁰ *Türkün Sesi*, 9 Ocak 1952, Çarşamba, No. 152.

⁶¹ *Türkün Sesi*, 7 Ocak 1953, Çarşamba, No. 254.

Gazete, sekizinci yılında günlük olarak yayınlanmaya başlamıştır.⁶²

Türkün Sesi gazetesinde yurt ve yerel haberlerin yanı sıra dünya basınından tercümelemler de yer almaktaydı.⁶³ 1957'de gazetenin yazarları arasında Selma Erkut, Nurettin Tercanlı isimlerini görmekteyiz.⁶⁴ 1958'de gazetenin Yazı İşleri Müdürü Cemalettin Aykın'dı ve gazete Turhan matbaasında basılıyordu. Gazetenin sayfa sayısı ikiye inmiş ve baskı kalitesi düşmüştü.⁶⁵ Muhsin Ercan, Ali Coşkun Özcan, Osman Yavuz gazetenin ilerleyen yıllarında, yazı ailesine katılmışlardır.⁶⁶

1959'da Mehmet Bükey'in ölümü dolayısıyla Maria Bükey gazetenin İmtiyaz Sahibi olmuştur.⁶⁷

Türksesi

4 Ekim 1946 yılında yayınlanmaya başlamıştır. "Şimdilik Cuma Günleri Çıkar, Siyasi, İnkılâpçı Memleket Gazetesi" adıyla yayınlanıyordu. Gazetenin sahibi Ali Bingöl, Başyazarı Gündüz Nadir, İdare Müdürü İhsan Ersöz, Yazı İşleri Müdürü ise Muzaffer Soysaldı. Bingöl matbaasında basılan gazete dört sayfadan oluşmaktaydı. Gazetenin yazarları arasında Gündüz Nadir, Muzaffer Soysal, Semiha Ziya, Rasime Uygun, A. Naim Çiladır, İ. Behçet Akın yer almaktaydılar.⁶⁸ Gazetenin ilk sayısında Cumhuriyet Halk Partisine bağlı oldukları ifade edilmiştir.⁶⁹

1948 yılında gazetenin Yazı İşleri Müdürü Ziya Işık olmuştur.⁷⁰ Gazete üçüncü yayın yılında günlük olarak neşredilmeye başlamıştır. Bu devrede gazetenin yazarları arasında Mahmut Aydın Elibeylioğlu, Enver Güvener, Eyüp Sabri Erman, Dünder Arcayürek bulunmaktaydılar.⁷¹ Gazete, daha önceki sayılarında idarehane adresini vermemiş ancak günlük sayılarında adres Atatürk Caddesi Baki Sokak No. 5 olarak verilmişti. Gazetenin fiyatı 10 kuruştur.

Türk Sesi'nin üçüncü yılına ait ilk sayısında gazetede emeği bulunan diğer isimler şöyle sıralanmıştı: Nejat Muhsinoğlu, Talat Mümtaz Yaman, Raşit Aytuğ, Nuri Kayam, Nihat Akın Nihat Özgören, Ali Dura, Celal Acar, Halim Tanyeri, M. Emin Şavran ve Ekrem Aktaşlı. 1949'da gazetenin yazarları arasında Turhan Tınay ve Turgut Etingü isimlerine rastlamaktayız.⁷²

Türk Sesi gazetesinde, ilk sayfa yurt ve dünya haberlerine, ikinci sayfa Zonguldak'tan haberlere, üçüncü sayfa roman tefrikalarına ve son sayfa reklâmlara ayrılmıştı. 1950 yılında gazetenin yazarları arasında Nihat Erim ve Server Bedi görülmekteydi.⁷³

⁶² *Türkün Sesi*, 30 Kasım 1953, Pazartesi, No. 346.

⁶³ *Türkün Sesi*, 3 Ocak 1955, Pazartesi, No. 582.

⁶⁴ *Türkün Sesi*, 5 Ocak 1957, Cumartesi, No. 1179.

⁶⁵ *Türkün Sesi*, 7 Ocak 1958, Cuma, No. 1743.

⁶⁶ *Türkün Sesi*, 12 Mayıs 1959, Salı, No. 1838; 22 Aralık 1959, Salı, No. 2025; 4 Ocak 1960, Pazartesi, No. 2034.

⁶⁷ *Türkün Sesi*, 12 Mayıs 1959, Salı, No. 1838

⁶⁸ *Türksesi*, 3 Ocak 1947, Cuma, No. 14; *Türk Sesi*, 19 Aralık 1947, Cuma, No.64.

⁶⁹ *Türksesi*, 4 Ekim 1946, Cuma, No. 1.

⁷⁰ *Türksesi*, 9 Temmuz 1948, Cuma, No. 93.

⁷¹ *Türksesi*, 4 Ekim 1948, Pazartesi, No. 105-1.

⁷² *Türk Sesi*, 17 Ocak 1949, Pazartesi, No. 105-102.

⁷³ *Türk Sesi*, 21 Ağustos 1950, Pazartesi, No. 751.

Vardiya

İlk kez 26 Haziran 1947'de Türk Maden Başçavuşları Derneği tarafından çıkarılan Vardiya, "Sosyal, Ekonomik Konulardan Bahseder İşçi Gazetesidir" adıyla yayınlanmaktaydı. 1947 yılına ait yalnızca iki nüshası incelenen gazetenin yazı işleri müdürü Sait Oktay'dı. 35x50 cm boyutlarındaki gazetenin fiyatı 5 kuruştur. Yazarları arasında T. İzmirlioğlu, Mehmet Barış, İbrahim Doğan, Necati Duman, Taceddin Ataman, Sadi Günel, Galip Özkan, Turhan Tarancı, Hilmi Alözkan bulunmaktaydı.⁷⁴

"On beş Günde Bir Çıkar Müstakil İşçi Gazetesidir" adıyla 1 Ocak 1969'da tekrar yayınına başlanan Vardiya Türkiye Maden Başçavuşlar Sendikası tarafından çıkarılmaktaydı.

Dizgisi ve baskısı önce Bingöl matbaasında daha sonra Şafak matbaasında yapılan Vardiya'nın Yazı İşleri Müdürü Cemalettin Topatandı. Gazetenin idarehanesi Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Binası Kat: 2 No: 4'de bulunuyordu. Fiyatı 50 kuruş olan gazete iki sayfadan oluşmaktaydı. Vardiya'nın boyutları 40x56 cm idi.⁷⁵

Zonguldak Postası

19 Kasım 1947'de yayınlanmaya başlayan Zonguldak Postası haftalık bir gazeteydi. Başlığının altında "Zonguldak, Ereğli, İnebolu, Sinop" şeklinde bir ifade olması, sadece Zonguldak'a hitap eden bir gazete olmadığını göstermektedir. Gazetenin sahibi Murat Sertoğlu'ydu. Babiâli Matbaasında dizilen gazete Şaka Matbaasında basılıyordu. Gazetenin idarehanesi Babiâli Caddesi İzzetin Han No. 14'de bulunuyordu. Zonguldak Postası ilk sayfasında yer verdiği haberleri renkli çizimlerle aktarmaktaydı. Gazete yerel haberlerden çok, şiir ve öykülere yer veriyordu. Gazetede fotoğraf yer almaması, haberlerin çizimler eşliğinde sunulması ise ilgi çekicidir.⁷⁶

Uzun Mehmet

Gazete, 30 Mart 1948'de yayınına hayatına başlamıştır.⁷⁷

Uzun Mehmet gazetesinin sahibi İhsan Ersözlü, Yazı İşleri Müdürü Behçet Oktay'dır. Dört sayfadan oluşan gazetenin boyutları 33x49 cm'dir. Gazetenin idarehanesi Maden Dairesi Arkası Baki Sokağı No.5'de bulunuyordu. İlk sayfasında iç haberler ve dış haberler başlıklarında ülke ve dünya haberlerine iki ayrı sütun ayıran gazetede yerel haberler şiir ve hikâyeler bulunmaktaydı. Dokuzuncu sayıdan sonra haftada bir çıkmaya başlamıştır.⁷⁸

Demokrat Zonguldak

Demokrat Zonguldak, 22 Mayıs 1948'de yayınına başlamıştır. Cumartesi günleri yayınlanan gazetesin başlığının sol tarafında Atatürk'ün "Hakimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir" ifadesi yer almaktaydı.⁷⁹

⁷⁴Vardiya, 26 Haziran 1947, Perşembe, No. 1 ; 4 Temmuz 1947, Cuma, No. 2.

⁷⁵Vardiya, 1 Ocak 1969, Çarşamba, No. 1; 13 Aralık 1970, Pazar, No. 35.

⁷⁶Zonguldak Postası, 19 Kasım 1947, Çarşamba, No. 1; 24 Eylül 1948, Çarşamba, No. 44.

⁷⁷Uzun Mehmet, 30 Mart 1948, Salı, No.1.

⁷⁸Uzun Mehmet, 14 Temmuz 1948, Çarşamba, No. 9.

⁷⁹Demokrat Zonguldak, 22 Mayıs 1948, Cumartesi, No. 1.

Demokrat Zonguldak gazetesinin sahibi, Zonguldak'ta 1950-1954 yılları arasında belediye başkanlığı yapan ve X. Dönem Zonguldak milletvekili olan Hakkı Hilalci, Yazı İşleri Müdürü Suat Başol'du. Gazetenin idarehanesi Gazi Paşa Mahallesi Banka Sokak No: 20'de bulunuyordu. Gazetede Ahmet Aladağ, Halit Taşman yazılarıyla yer almaktaydılar. Gazete 29x42 cm boyutlarındaydı.⁸⁰ Demokrat Zonguldak, isminden de anlaşılacağı üzere Demokrat Parti yanlısı bir çizgide haberler ve yorumlar içermekteydi. Dört sayfadan oluşan gazetenin Yazı İşleri Müdürlüğünü bir süre A Turgut Etingü yapmıştır.⁸¹ Daha sonra bu göreve Suat Genbark getirilmiştir.⁸² Gazete bu dönemde günlük olarak yayınlanmaya başlamıştır. 1950 yılında el değiştiren gazetenin sahibi Mahmut Ulusoy olmuştur.⁸³Bu el değişiminden sonra Yazı İşleri Müdürlüğü'nde Rıza Bayrısıl ismini görmekteyiz.⁸⁴ Gazetenin yazarları ise şunlardır: Edibe Sayar, İsmail Perk, Selma Erkut.⁸⁵

Demokrat Zonguldak gazetesi 1956 yılında iki sayfa çıkarılmaya başlamıştır.⁸⁶ 1957 yılında ise gazetenin sahibi yeniden Hakkı Hilalci olmuştur.⁸⁷

Tosun

"Siyasi-Mizahi-Müstakil-Gazete" adıyla çıkarılan Tosun yayınına 16 Temmuz 1949 yılında başlamıştır. Gazetenin sahibi Galib Fuat Uzunhasanoğlu'dur.⁸⁸ Dört sayfadan oluşan Tosun gazetesi 27x40 cm boyutlarındaydı. Gazetede mizahi yazılar ve karikatürler bulunmaktaydı. Tosun haftalık olarak yayınlanmaktaydı. İdarehane adresi ise Atatürk Caddesi Baki Sokak No.19'da bulunuyordu.⁸⁹

Halk Dostu

27 Eylül 1949'da yayın hayatına başlayan Halk Dostu'nun ilk sayısında yayın amacı Cumhuriyetçi ve antikominist olarak açıklanmaktaydı.⁹⁰

Halk Dostu gazetesinin sahibi İhsan Ersözülü. Gazetenin idarehanesi Banka Sokak no. 30'da bulunuyordu. Günlük olarak yayınlanan ve 5 kuruştan halka ulaşan gazete, 28x40 cm boyutlarındaydı. 1950 yılında gazetenin başlığının altında "Günlük siyasi Bağımsız Akşam Gazetesi" ifadesini görmekteyiz. Başyazar olarak N Durusoy ismini gördüğümüz gazetenin yerel haberlerden ziyade ulusal ve dünya haberleri aktardığını söyleyebiliriz.⁹¹

Halk Dostu'nun 1951 yılında Başyazarı H. Gündoğdu olmuştur. Gazete dört sayfadan oluşmaktadır.⁹²

1951 yılında yayınına ara veren gazete 1960'da yayınına yeniden başlamıştır. Bu

⁸⁰ *Demokrat Zonguldak*, 30 Ekim 1948, Cumartesi, No. 24.

⁸¹ *Demokrat Zonguldak*, 28 Ocak 1950, Cumartesi, No. 89.

⁸² *Demokrat Zonguldak*, 16 Ağustos 1950, Çarşamba, No. 206.

⁸³ *Demokrat Zonguldak*, 6 Kasım 1950, Pazartesi, No. 283.

⁸⁴ *Demokrat Zonguldak*, 7 Kasım 1950, Salı, No. 284.

⁸⁵ *Demokrat Zonguldak*, 4 Temmuz 1952, Cuma, No. 924; 5 Eylül 1950, Cumartesi, No. 3210.

⁸⁶ *Demokrat Zonguldak*, 31 Ocak 1956, No. 2134.

⁸⁷ *Demokrat Zonguldak*, 1 Ocak 1957, Salı, No. 2412.

⁸⁸ *Tosun*, 16 Temmuz 1949, No. 1.

⁸⁹ *Tosun*, 31 Aralık 1949, Cumartesi, No. 19.

⁹⁰ *Halk Dostu*, 27 Eylül 1949, Salı, No.1.

⁹¹ *Halk Dostu*, 10 Ocak 1950, Salı, No.102.

⁹² *Halk Dostu*, 1 Ocak 1951, Pazartesi, No. 451.

dönemde gazetenin Başyazarı Şevket Topatan, Yazı İşleri Müdürü Alaattin Sarı'dır.⁹³ Gazete 1960'lı yıllarındaki sayılarında yerel haber ağırlığını artırmıştır. Gazetenin yazarları arasında D. Ulvi Türkmenoğlu, Şükrü Somaklı, Y. Yalıboylu bulunmaktaydı.⁹⁴ 1963 yılında gazetenin Başyazarı Ahmet Güner olmuştur. Yazı İşleri Müdürü Yılmaz Erkuttur.⁹⁵

Demokrat Postası

On beş günlük siyasi gazete olan Demokrat Postası 15 Temmuz 1950'de yayın hayatına başlamıştır. Gazetenin İmtiyaz Sahibi Mehmet Bükey, Başyazarı Halit Taşman, Genel Yayın Müdürü Abdulkadir Telcioğlu, idare amiri ise Orhan Sözendî. Fiyatı 10 kuruş olan gazete Çarşamba ve Cuma olmak üzere haftada iki gün yayınlanıyordu.⁹⁶

33x49 cm boyutlarında olan Demokrat Postası, Bingöl matbaasında basılıyordu. Gazetenin idarehanesi ise Gazi Paşa Caddesi Doğramacı Sokak No1-B'de bulunuyordu. Gazetenin yazarları arasında Abdurrahman Boyacıgiller ve Sipahioğlu bulunuyordu.⁹⁷

Yayınına bir süre ara verildikten sonra 26 Kasım 1951 yılında tekrar çıkarılmaya başlayan Demokrat Postası'nın bu dönemdeki sayıları dört sayfadan oluşmaktaydı. Bu dönemde haftada bir pazartesi günleri yayınlanan gazete, A Güneyhan, İsmail Songür, Abdulkadir Telcioğlu yazılarıyla yer almaktaydılar.⁹⁸

Sabah

Kırk sekizinci sayısından itibaren bazı sayılarını inceleme imkânı bulduğumuz Sabah, 15 Kasım 1950 yılında yayınlanmaya başlamıştır.⁹⁹ "Halkın Emrinde Halkla Beraber" başlığıyla neşredilen Sabah'ın sahibi Şükrü Umsan, Başyazarı Ahmet Naim Çıladırdı, Yazı İşleri Müdürü ise Ziya Işıktı. Günlük olarak yayınlanan Sabah'ın idarehanesi ve matbaası Atatürk Caddesi Baki Sokakta bulunmaktaydı.¹⁰⁰

Sabah'ın yazarları arasında Şükrü Usman, Nazım Tekin, Osman Attila, İbrahim Çaydamar, Ekrem Şahap, Ethem Arsay, İ. Nazif Alkan, M. Turhan Tınay, Ekrem Şahap, M. Şavran, Feyzi Erkin, Selma Erkuş, N. Tekin, Ahmet Hulusi gibi isimler bulunmaktaydı.¹⁰¹ Dış haberlerin ağırlıkta olması Sabah'ın ilgi çeken yönlerindendi. İç sayfalarında yerel haberler ve yurt haberlerine de yer verilen gazetede 161. sayıyla beraber Şükrü Usman'ın yazı işlerini de yönettiğini görmekteyiz.¹⁰² Gazetenin ilgi çekici köşelerinden biri de Ruzname-i Ceride-i Havadis'de çıkan haberlere yer verdiği köşedir.¹⁰³

Dört sayfadan oluşan Sabah, 34x49 cm boyutlarındaydı. 1952 yılında gazete iki sayfa olarak neşredilmeye başlamıştır.¹⁰⁴ 1961 yılı sayılarında ise boyutları 41x56 cm olmuştur.¹⁰⁵

⁹³ *Halk Dostu*, 22 Temmuz, Cuma 1960, No. 1.

⁹⁴ *Halk Dostu*, 1 Ocak 1962, Pazartesi, No. 448/446; 1 Ocak 1963, Salı, No. 51/4734

⁹⁵ *Halk Dostu*, 7 Ocak 1963, Pazartesi, No. 519/789.

⁹⁶ *Demokrat Postası*, 15 Temmuz 1950, No. 1.

⁹⁷ *Demokrat Postası*, 18 Eylül 1950, Pazartesi, No.20.

⁹⁸ *Demokrat Postası*, 26 Kasım 1951, Pazartesi, No. 56; 11 Şubat 1952, Pazartesi, No. 64.

⁹⁹ *Sabah*, 15 Kasım 1951, Perşembe, No.357.

¹⁰⁰ *Sabah*, 1 Ocak 1951, Pazartesi, No.48.

¹⁰¹ *Sabah*, 1 Ocak 1951, Pazartesi:48; 2 Ocak 1951, Salı, No.49; 25 Mart 1951, Pazar, No.130 ; 9 Ağustos 1951, Perşembe, No.264; 1 Ocak 1952, Salı, No.404; 28 Haziran 1952, Cumartesi, No.579; 15 Mayıs 1954, Cumartesi, No.1249; 16 Mayıs 1954, Pazar, No.1250; 29 Mayıs 1955, Pazar, No.1614; 30 Mayıs 1955, Pazartesi, No.1615.

¹⁰² *Sabah*, 25 Nisan 1951, Perşembe, No.161.

¹⁰³ *Sabah*, 9 Ağustos 1951, Perşembe, No.264.

¹⁰⁴ *Sabah*, 27 Haziran 1952, Cuma, No.578.

Sabah, ilk yıllarında Türksesi Matbaasında basılıyordu.¹⁰⁶ Daha sonra Sabah Matbaasında basılmaya başlamıştır.¹⁰⁷ Gazetenin üçüncü yılında yazı işlerini M.Turhan Tınay yürütmekteydi ve gazete yine dört sayfa olarak yayınlanmaktaydı.¹⁰⁸ 1955 yılında Sabah yine iki sayfa olarak neşredilmiştir.¹⁰⁹ Sabah'ın yedinci yayın yılında Yazı İşleri Müdürü Nazım Ay olmuştur.¹¹⁰ Gazete bu yayın yılında daha yerel bir hal almaya başlamış, yerel haberlere ağırlık vermiştir. Nazım Ay'ın vefatından sonra ise Yazı İşleri Müdürlüğü görevini Murat Sezgin üstlenmiştir.¹¹¹1958 yılında gazetenin yazar kadrosunda Sermed Cansever, A. Türkekul, A. O. Yaylalı, Safa Ay, M. Ulusoy, Karakullukçuoğlu gibi isimlere rastlıyoruz. Aynı yıl Yazı İşleri Müdürlüğü F. Sezgin tarafından yürütülüyordu.¹¹²Dokuzuncu yayın yılında ise gazetenin Yazı İşleri Müdürü Tarık Küçüköğlü olmuştur.¹¹³ 1959 yılında İskender Unan ve Orhan Örs isimlerini yazarları arasında gördüğümüz gazetenin 10. yayın yılında Murat Sezgin neşriyat işleri müdürü olmuştur. Ziya Işık ise gazetenin Yazı İşleri Müdürü olmuştur.¹¹⁴

Uzun bir yayın hayatına sahip olan Sabah'ın görebildiğimiz son sayısı 29 Aralık 1965 tarihlidir.¹¹⁵

Gürses

Gazete, 9 Ocak 1952'de yayınlanmaya başlamıştır. Gürses gazetesinin İmtiyaz Sahibi Orhan Sözen, Başyazarı ise R Necati Yazgan'dı. Çarşamba ve Cumartesi günleri yayınlanan gazete 35x49 cm boyutlarındaydı. Birgün matbaasında basımı gerçekleştirilen gazetede, M. Zeki Sofuoğlu, İsmail Fehmi Sözen ve Mustafa Saraç isimlerini yazarlar arasında görmekteyiz.¹¹⁶ Gazetenin ikinci yayın yılında Yazı İşleri Müdürü Kazım Vardal, İdari İşler Müdürü Hicabi Türkes'ti.¹¹⁷ Dört sayfadan oluşan gazete üçüncü yayın yılında günlük olarak çıkarılmaya başlanmıştır.¹¹⁸ Bu dönemde Yazı İşleri Müdürü Rasim Birinci'dir.¹¹⁹ Gürses Demokrat Parti ile ilgili haberlere geniş bir yer ayırmıştır.

Yeni Zonguldak

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Tahir Karauğuz olan Yeni Zonguldak, 1951'de yayın hayatına başlamıştır. Gazete, Zonguldak gazetesinin devamı niteliğindedir. Haftalık olarak yayınlanan gazetenin fiyatı beş kuruştur. Gazetenin içeriğine baktığımızda ulusal ve yerel haberler yanında magazin haberlerine ve tarihi konulara yer verildiğini

¹⁰⁵ Sabah,5 Haziran 1961, Pazartesi, No.3472.

¹⁰⁶ Sabah,27 Haziran1952, Cuma, No.578.

¹⁰⁷ Sabah, 12 Temmuz 1957, Cuma, No.2293.

¹⁰⁸ Sabah, 15 Kasım 1952, Cumartesi, No.713.

¹⁰⁹ Sabah, 28 Mayıs,1955, Cumartesi, No.1613.

¹¹⁰ Sabah, 15 Kasım 1956, Perşembe, No.2096.

¹¹¹ Sabah,12 Temmuz 1957, Cuma, No.2293.

¹¹² Sabah,1 Mart 1958, Cumartesi, No.2491; 4 Mart 1958, Salı, No.2493; 13 Mart 1958, Perşembe, No.2501; 18 Mart 1958, Salı, No.2505; 25 Nisan 1958, Cuma, No. 2536.

¹¹³ Sabah, 15 Aralık 1958, Pazartesi, No.2752

¹¹⁴ Sabah, 4 Mart 1959, Çarşamba, No.2800; 16 Kasım 1959, Pazartesi, No.3014.

¹¹⁵ Sabah, 29 Aralık 1965, Çarşamba, No. 5471.

¹¹⁶Gürses, 9 Ocak 1952, No. 1; 1 Nisan 1953, Çarşamba, No.17; 10 Mart 1954,Çarşamba, No. 147.

¹¹⁷ Gürses, 1 Nisan 1953, Çarşamba, No.17.

¹¹⁸ Gürses, 23 Nisan 1954, Çarşamba, No. 171.

¹¹⁹ Gürses, 10 Mart 1954, Çarşamba, No.147.

görmekteyiz. Yeni Zonguldak, dört sayfadan oluşuyordu.¹²⁰

Küçük Gazete

18 Şubat 1952'de yayınlanmaya başlayan Küçük Gazete'nin sahipleri Nejat Muhsinoğlu ve İhsan Ersözlü idi. Yazı İşleri Müdürlüğünü Nejat Muhsinoğlu yapmaktaydı.¹²¹

Haftada bir pazartesi yayınlanan Küçük Gazete "Siyasi- İktisadi- Ticari" adıyla neşredilmekteydi. Gazetenin yazarları arasında Nejat Muhsinoğlu, Mehmet Ufuk, Hamit Gündoğdu, Perizat Hetman, Zekai Komşuoğlu ve Hayrettin Erkmen bulunmaktaydılar.¹²² Birgün matbaasında basılan Küçük Gazete 28x40 cm boyutlarındaydı. Gazetenin fiyatı 10 kuruştur. Gazete, yirmi sekizinci sayısı ile birlikte Pazartesi ve Çarşamba olmak üzere haftada iki kez neşredilmeye başlanmıştır. Ancak daha sonra tekrar yalnızca Pazartesi yayınlanmıştır. 1954 yılında ise günlük olarak yayınlanmaya başlamıştır. Küçük gazetenin idarehanesi Banka Sokak No. 14/A'da bulunuyordu.¹²³

Dört sayfadan oluşan gazetenin içeriğine baktığımızda ilk sayfanın ulusal haberlere iç sayfaların ise yerel haberler ve roman tefrikalarına ayrıldığını görmekteyiz.¹²⁴

1954 yılında gazetenin Yazı İşleri Müdürü Hilmi Aksel, İdari İşler Müdürü Kadri Çınçinoğluydu. Gazete, bu yıllarda Ufuk matbaasında basılmaya başlanmıştır.¹²⁵ 1955 yılında gazetenin İmtiyaz Sahibi hanesinde yalnızca Nejat Muhsinoğlu ismini görmekteyiz. Bu yıl gazetenin idarehanesi Gazi Paşa Caddesi No.57-C'ye taşınmıştır.¹²⁶

Küçük Gazete'nin dördüncü yıldönümünde gazetenin çıkarılmasında emeği geçen teknik ekip hakkında bilgi verilmiştir. Gazetenin teknik ekibi şu isimlerden oluşmaktadır: Ali Dizmen, İsmail Kızıkan, Şerafettin Turgut, Tugay Dizmen, Hüseyin Alemdar ve Hacı Fidan.¹²⁷

1956 yılında gazetenin yazarları arasında Hüseyin Olgunman, Zeki Cemal, Hikmet Katran ve Cahit Gürol isimlerine rastlamaktayız.¹²⁸ Bu yıl gazetede ismine rastladığımız bir diğer isim Bülent Ecevit'tir.¹²⁹

Uzun soluklu bir yazın hayatı olan Küçük Gazete'nin sekizinci yılında Yazı İşleri Müdürü Yüksel Gülşen, İdari İşler Müdürü Refik Akkayadır. Özçelik Küçükertunç, Hayri Akçaharman, Galip Özgür, Şerafettin Turkut, Enver Güvener ve Sabahat Ezher Köprülü gazetede emeği geçen diğer isimlerdir. Gazete sekizinci yılıyla beraber 20

¹²⁰ Zonguldak, 27 Aralık, 1951, Perşembe, No. 4 (1219); 3 Ocak 1952, Perşembe, No. 5 (1220).

¹²¹ Küçük Gazete, 18 Şubat 1952, Pazartesi, No. 1.

¹²² Küçük Gazete, 5 Mayıs 1952, Pazartesi, No. 12; 18 Ağustos 1952, Pazartesi, No.27; 20 Ağustos 1952, Çarşamba, No. 28; 27 Ağustos 1954, Cuma, No. 260.

¹²³ Küçük Gazete, 20 Ağustos 1952, Çarşamba, No. 28 ; 24 Kasım 1952, Pazartesi, No. 52; 27 Ağustos 1954, Cuma, No. 260.

¹²⁴ Küçük Gazete, 20 Ağustos 1952, Çarşamba, No. 28.

¹²⁵ Küçük Gazete, 10 Eylül 1954, Cuma, No. 272.

¹²⁶ Küçük Gazete, 19 Şubat 1955, Cumartesi, No.401.

¹²⁷ Küçük Gazete, 19 Şubat 1955, Cumartesi, No.401.

¹²⁸ Küçük Gazete, 5 Ocak 1956, Perşembe, No.664; 19 Mart 1956, Pazartesi, No. 725; 20 Mart 1956, Salı, No. 726; 7 Haziran 1956, Perşembe, No. 792.

¹²⁹ Küçük Gazete, 31 Mayıs 1956, Perşembe, No. 786

kuruştan halka sunulacak ve sayfa sayısını altıya çıkaracaktır. Ancak bu değişim sürekli olmayacak tekrar dört sayfa olarak çıkarılmaya başlayacaktır.¹³⁰

Küçük Gazete, dokuzuncu yayın yılında idari açıdan yine değişime uğramıştır. Bu dönemde yazı işlerini Abdulkadir Telcioğlu yönetmektedir.¹³¹

Küçük Gazete'nin ilgi çeken özelliklerinden biri de yerel bir gazete olmasına rağmen Amerika'daki muhabiri Perizat Alcaide'nin Hollywood yıldızlarıyla yaptığı röportajlara yer vermesidir.¹³² Sabri Akay, Ali Rıza Akın isimlerine rastladığımız diğer yazarlardır.¹³³

Küçük Gazete, 1966 yılında da yayınına dört sayfa olarak ve yerel, ulusal haberlerin harmanlanmasıyla devam etmiştir.¹³⁴

Halkın Sesi

Haftalık siyasi gazete olarak çıkarılan Halkın Sesi gazetesi, 20 Ekim 1952'de yayınına başlamıştır. Gazetenin sahibi Mehmet Ünlütürk'tür. Gazeteyi fiilen idare eden Ahmet Günerdi. Halkın Sesi gazetesi "Daima Hak ve Hakikat Yolunda" adıyla neşrediliyordu.¹³⁵

Pazartesi ve Perşembe günleri yayınlanan Halkın Sesi, Birgün matbaasında basılıyordu. 33x49cm boyutlarında olan gazete 10 kuruştan halka ulaşıyordu. Halkın Sesi gazetesinin idarehanesi Gazi Paşa Caddesi No.20'de bulunmaktaydı. Dört sayfadan oluşan gazetenin yazarları arasında İ. Çaydamar, Hayri Yılmaz ve İ. Nazif Alkan bulunmaktaydı.¹³⁶

Bir dönem günlük yayınlanan Halkın Sesi daha sonra haftada bir Çarşamba günleri yayınlanmaya başlamıştır.¹³⁷ Gazetede Demokrat Parti iktidarını eleştiren çizgide yazılar yer almaktaydı.

Güneş

1 Ocak 1953'de yayımlanmaya başlanan Güneş "Hakkın, Adaletin ve Hürriyetin Sesi" adıyla neşredilmekteydi.¹³⁸

Perşembe günleri yayınlanan Güneş gazetesinin sahibi Kamil Arıkan, Yazı İşleri Müdürü Zafer Arsankan'dı. Uğur matbaasında dizilen gazete Karaelmas matbaasında basılıyordu. İki sayfadan oluşan Güneş, 33x49 cm boyutlarındaydı.¹³⁹

Güneş, 22. sayıyla birlikte el değiştirmiş sahibi Necati Tipi olmuştur. Gazete yerel ve ulusal haberleri aktaran bir içeriğe sahiptir.¹⁴⁰

¹³⁰ Küçük Gazete, 18 Şubat 1959, Çarşamba, No.1599 ; 7 Aralık 1959, Pazartesi, No.1841.

¹³¹ Küçük Gazete, 18 Şubat1960, Perşembe, No.1900.

¹³² Küçük Gazete, 18 Şubat1960, Perşembe, No.1900.

¹³³ Küçük Gazete, 2 Eylül 1960, Cuma, No.2057.

¹³⁴ Küçük Gazete, 30 Haziran 1966, Perşembe, No. 7428.

¹³⁵ Halkın Sesi, 20 Ekim 1952, Pazartesi, No. 1.

¹³⁶ Halkın Sesi,13 Kasım 1952, Perşembe, No.5; 1 Haziran 1954, Salı, No.177.

¹³⁷ Halkın Sesi, 8 Nisan 1954, Perşembe, No.152; 1 Haziran 1954, Salı, No.177.

¹³⁸ Güneş, 1 Ocak 1953, Perşembe, No. 1

¹³⁹ Güneş, 1 Ocak 1953, Perşembe, No. 1

¹⁴⁰ Güneş, 28 Mayıs 1953,Perşembe, No. 22.

14 Mayıs

Devrek Postası gazetesinin devamı niteliğinde olan 14 Mayıs gazetesi, Mustafa Diken tarafından Salı ve Cuma günleri çıkarılan siyasi bir gazeteydi. 9 Ocak 1953'de kurulan gazete, 33x51 cm boyutlarında olup dört sayfadan oluşmaktaydı. Gazete 14 Mayıs 1950'de Demokrat Partinin seçim zaferinin gerçekleştiği günü kendine isim olarak seçmişti.¹⁴¹ Gazetenin idarehanesi Gazi Paşa Caddesi No.2-A'da bulunmaktaydı.¹⁴² Gazetenin başmuharriri Mustafa Saraç Yazı İşleri Müdürü ise İsmail Perk'ti. Fiyatı 10 kuruş olan gazete, yerel haber ağırlıklıydı.¹⁴³

Yarın

6 Temmuz 1953'de yayınlanmaya başlayan gazetenin sahibi İhsan Ersözlü'yü. Yazı İşleri Müdürü Enver Güvener, İdare Müdürü Vefa Çetindi. Birgün matbaasında basılan Yarın dört sayfadan oluşmaktaydı. 28x40 cm boyutlarında olan gazetede yerel haberler ağırlıktaydı.¹⁴⁴ Yarın'ın yazarları arasında şu isimler bulunmaktaydı: Gönül Berberoğlu, Vefa Çetin, Nevresoğlu, Özgören. Gazetenin idarehanesi Banka Sokak No 14/A'da bulunuyordu.¹⁴⁵

İleri Zonguldak

24 Eylül 1953'de yayınlanmaya başlayan İleri Zonguldak'ın sahibi Zonguldak'ta ilk gazeteyi çıkaran isim olan Tahir Karauğuz'dur. Tahir Karauğuz, İleri Zonguldak'ın ilk sayısında gazetenin amaçlarını şu şekilde açıklamaktaydı¹⁴⁶:

"Zonguldak'ın ilk gazetesi olan "Zonguldak" gazetesine (1916)ıncı sayısıyla ara verdim. Bu ilk sayısıyla yayın hayatına katılan "İleri Zonguldak" 30 yıllık yayın varlığı olan "Zonguldak"ın yeni bir hizmet dalıdır. Gazetemiz Atatürk devrimlerinin izindedir, memleketçidir, Halkçudur, Türkçüdür, Türkçecidir."

İleri Zonguldak gazetesinin Mesul Müdürü Çağlayan Karauğuz'du. İki sayfadan oluşan gazetede yerel ve ulusal haberlerin yanında bir de şiir köşesi bulunmaktaydı. Haftalık olarak yayınlanan gazetede yerel basında bir hafta boyunca çıkmış olan bütün ilanların özetleri verilmekteydi. 40x56 cm boyutlarındaki gazetenin fiyatı 5 kuruştur. İleri Zonguldak, Karaelmas basımevinde basılmaktaydı.¹⁴⁷

Karadeniz Postası

18 Kasım 1953'de kurulan Karadeniz Postası haftalık bir gazete şeklinde çarşamba günleri yayınlanmaktaydı. Gazetenin İmtiyaz Sahibi Osman Zaman, Başyazarı Hilmi Yüksel, yazı işleri müdürleri Zeki Kandemiroğlu ve Asım Güneyhan, İdari İşler Müdürü Rasim Birinci idi. Gazetenin başlığının altında " Demokrasi Andımızdır Siyasi - Memleket Gazetesi" ifadesi yer almaktaydı. 33x50 cm boyutlarında olan gazetenin fiyatı 10 kuruştur. Karadeniz Postası'nın idarehanesi Yeni Çarşı Bostan Sokak No: 5'de bulunmaktaydı. Dört sayfadan oluşan gazetede Turhan Şamlıoğlu yazılarıyla yer

¹⁴¹ 14 Mayıs, 9 Ocak 1953, Cuma, No. 43/1.

¹⁴² 14 Mayıs, 13 Şubat 1953, No. 43/11.

¹⁴³ 14 Mayıs, 8 Temmuz 1953, Çarşamba, No. 43/51.

¹⁴⁴ Yarın, 13 Temmuz 1953, Pazartesi, No. 2.

¹⁴⁵ Yarın, 27 Temmuz 1953, Pazartesi, No. 4; 14 Eylül 1953, Pazartesi, No.11; 7 Aralık 1953, Pazartesi, No. 22.

¹⁴⁶ İleri Zonguldak, 24 Eylül 1953, Perşembe, No. 1.

¹⁴⁷ İleri Zonguldak, 9 Ekim 1953, Cuma, No.3.

alıyordu. İçeriğine baktığımızda Demokrat Parti yanlısı yazılar ve yorumların ağırlıklı olduğunu gördüğümüz gazetenin sahibi Osman Zaman'ın milletvekili adayı olduğunu yine gazetenin sütunlarından öğrenmekteyiz.¹⁴⁸

Akın

6 Şubat 1954'de yayınlanmaya başlayan gazete cumartesi günleri neşrediliyordu. Başlığının altında " Daima iyiye doğruya ileriye" ifadelerini taşımaktaydı.¹⁴⁹

Akın gazetesinin sahibi Mustafa Tamer, Neşriyat Müdürü Muammer Ersan'dı. Yazarları arasında Abdulkadir Telcioğlu bulunuyordu. Dört sayfadan oluşan gazetenin idarehanesi Gazi Paşa Caddesi No. 41 Doğu Matbaasında bulunuyordu. Türk Sesi matbaasında basılan gazete 13 Mart 1954'de yayınına son verdiğini duyurmuştu.¹⁵⁰

Hamle

17 Şubat 1954'de yayınlanmaya başlayan Hamle'nin sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Fatın Saykan idi.¹⁵¹

İdarehanesi Cumhuriyet Meydanı 5/B'de bulunan Hamle'nin boyutları, 33x50 cm idi ve 10 kuruştan satılmaktaydı. Meral Çelen, Ahmet Güner, Vecdi Bilal, Ata Gemen yazılarıyla Hamle'de yer almaktaydılar. Hamle'nin başlığının altında " CHP'nin Davalarını Savunur Şimdilik Haftalık Gazete" ifadesi yer almaktaydı.¹⁵²

Hür İstikbal

13.3.1954'de yayınlanmaya başlayan Hür İstikbal haftalık bir gazeteydi. Gazetenin İmtiyaz Sahibi Tufan Kuşçu, Yazı İşleri Müdürü Kemal Ocak, İdari İşler Müdürü Sabri Atıllay'dı. Hür İstikbal'in idarehanesi, Üzülmez Caddesi Uğur matbaasında bulunuyordu. Gazete, Türk Sesi matbaasında basılıyordu. Gazetenin başlığının altında " Siyasi ve Mizahi Demokrat İşçi Gazetesi" ifadeleri bulunmaktaydı. Gazete, ulusal ve yerel haberleri içermekteydi.¹⁵³

Matrak

Ulaşabildiğimiz tek sayısı 28 Nisan 1954 tarihli birinci nüshası olan Matrak gazetesi, "haftalık siyasi mizah gazetesi" adıyla yayınlanıyordu. Gazetenin sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Ethem Arsaydı.¹⁵⁴

Mizah gazetesi olan Matrak, 29x40 cm boyutlarındaydı. İki sayfadan oluşan gazetenin idarehanesi Meşrutiyet Mahallesi Baki Sok. No.3'de bulunuyordu. Gazete, Türk Sesi Matbaasında basılmaktaydı.¹⁵⁵

Cep Gazetesi

14 Mayıs 1955'de yayınına başlanan cep gazetesinin İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri

¹⁴⁸ *Karadeniz Postası*, 25 Kasım 1953, Çarşamba, No. 2; 17 Mart 1954, Çarşamba, No.19.

¹⁴⁹ *Akın*, 6 Şubat 1954, Cumartesi, No. 1.

¹⁵⁰ *Akın*, 13 Mart 1954, Cumartesi, No. 6.

¹⁵¹ *Hamle*, 17 Şubat 1954, No. 1.

¹⁵² *Hamle*, 17 Şubat 1954, No. 1; 14 Nisan 1954, No. 9.

¹⁵³ *Hür İstikbal*, 26 Mart 1954, Cuma, No. 1.

¹⁵⁴ *Matrak*, 29 Nisan 1954, No.1.

¹⁵⁵ *Matrak*, 29 Nisan 1954, No.1.

Müdürü Mehmet Ayas, Başyazarı A. Naim Çıladır, fıkra muharriri Cemal Bekiroğluydu.¹⁵⁶

Haftalık olarak yayınlanan Cep Gazetesi, dört sayfadan oluşmaktaydı. 32x48 cm boyutlarında olan gazete 10 kuruştan halka ulaşmaktaydı. Gazetenin yazarları arasında Mustafa Saraç, H. Olgunman, Levent Ağralı, Vehbi Ayas bulunmaktaydı. Birgün matbaasında basılan Cep Gazetesinin idarehanesi Nizam Sokak A. Tuna Apartmanı No.4 Kat: 2'de bulunmaktaydı.¹⁵⁷ 1957 yılında 2 sayfa çıkmaya başladığını gördüğümüz gazetede yerel haberler ağırlıktaydı.¹⁵⁸

Demokrat Türkiye

19 Mayıs 1955'de yayınına yayın hayatına başlamıştır.¹⁵⁹ "Demokrasi Bakamızdır" adıyla çıkarılan Demokrat Türkiye'nin Yazı İşleri Müdürü M. Turhan Tınay, İdari İşler Müdürü Şükrü Uzundu. Gazete dört sayfadan oluşuyor ve Turan matbaasında basılıyordu. 33x47cm boyutlarındaki Demokrat Türkiye'de Selma Erkut, Seyfi Uygu, Semih Sami yazılarıyla yer almaktaydılar.¹⁶⁰ 1956 yılının Ocak ayında kâğıt ve eleman yetersizliği nedeniyle bir süreliğine yayınına ara verilen Demokrat Türkiye, 28 Şubat 1956'da tekrar çıkarılmaya başlanmıştır.¹⁶¹ Gazetenin yeniden yayına başladığı ikinci yılında Yazı İşleri Müdürlüğüne Haşim Toroğlu getirilmiştir.¹⁶² Yazar kadrosunda ise Yusuf Ziya Alkan ismini görmekteyiz.¹⁶³

Demokrat Türkiye gazetesinde Yazı İşleri Müdürlüğü yapan bir diğer isim de Zeki Kandemiroğlu'dur.¹⁶⁴ Yalçın Güner ise ismine rastladığımız bir diğer yazardır.¹⁶⁵ 1958 yılına gelindiğinde Yazı İşleri Müdürlüğü'nde Cemalettin Aykın ismini görmekteyiz.¹⁶⁶

Şafak

Kuruluş tarihi 8 Ekim 1955 olan Şafak gazetesi, Zonguldak'ın en uzun soluklu gazeteleri arasında yer almaktadır. Gazetenin ilk sahibi Bedri Erel'dir. Şafak'ın ilk sayısında gazetenin çıkarılış amacı şu şekilde açıklanmıştır¹⁶⁷:

"Muhterem okuyucular, biz sizlere hiçbir vayıtte bulunmuyacağız. Gördüğünüz şu mütevazi gazete, birçok fedakarlıklar karşılığında çıkabilmiştir. Bunu devam ettirmek ve güzel bir şekle sokabilmek bizden ziyade okuyucunun alakasına dayanır. "ŞAFAK" yaşama enerjisini sizlerin alakasından alacaktır. Gazetenin hiç aksamadan çıkmasını, geçen sayıda olgunlaşmasını isterseniz, onu okumalı ve okutmalısınız. Şurasını belirtmek isteriz ki: gazetemiz devrimci ve Atatürkçü bir gazete olarak yoluna ve davasına azim ve feragatle devam edecektir. Yazı ailesi aziz milletimizin refahını ve mübarek vatanımızın kalkınmasını ön planda tutan ideal ve karakter sahibi kalem erbaplarından müteşekkildir. Bu itibarla, gazetemiz, toplumun ruhunu onun

¹⁵⁶ Cep Gazetesi, 14 Mayıs 1955, Cumartesi, No. 1.

¹⁵⁷ Cep Gazetesi, 11 Haziran 1955, Cumartesi, No. 5; 29 Aralık 1956, Cumartesi, No. 81.

¹⁵⁸ Cep Gazetesi, 8 Haziran 1957, Cumartesi, No.103.

¹⁵⁹ Demokrat Türkiye, 19 Mayıs 1955, Pazar.

¹⁶⁰ Demokrat Türkiye, 20 Mayıs 1955 Cuma; 21 Mayıs 1955 Cumartesi.

¹⁶¹ Demokrat Türkiye, 28 Şubat 1956, Salı, No. 162.

¹⁶² Demokrat Türkiye, 2 Mayıs 1956, Çarşamba, No. 212.

¹⁶³ Demokrat Türkiye, 6 Haziran 1956, Çarşamba, No. 237.

¹⁶⁴ Demokrat Türkiye, 4 Temmuz 1956, Çarşamba, No. 257.

¹⁶⁵ Demokrat Türkiye, 20 Haziran 1957, No. 791.

¹⁶⁶ Demokrat Türkiye, 1 Ocak 1958, Çarşamba, No. 933.

¹⁶⁷ Şafak, 8 Ekim 1955, Cumartesi, No. 1.

dertlerini ve dileklerini kimseden korkmadan ve çekinmeden aksettirecek bir “ Şafak Penceresi” olacaktır. Eğer okuyucudan gerekli imkanı bulur tahayyüllerimiz gerçekleşirse, durmadan gelişen ve serpilen Türk edebiyatına ve matbuatına, karınca karınca bir hizmet ve yardımda bulunabilirsek ne mutlu bizlere...”

Şafak gazetesinin çıktığı ilk yıllarda Yazı İşleri Müdürü M. Bülent Aytan'dı. İlk sayısı 10 kuruştan okuyucuya sunulan gazete daha sonra 5 kuruştan okuyucuya ulaşmıştır. Gazete 32x50 cm boyutlarındaydı ve iki sayfadan oluşuyordu. A. Telcioğlu, Hüseyin Olgunman, M. F. Kral gazetenin yazarları arasındaydılar. Şafak matbaasında dizilen gazete, Bingöl matbaasında basılmaktaydı. Gazete haftalık olarak çıkarılıyordu. İdare hanesi ise İstiklal Caddesi No. 8/ A'da bulunuyordu.¹⁶⁸

Şafak gazetesi yayın hayatına bir süre ara verdikten sonra 1959 yılında günlük bir gazete haline dönüşmüştür. Bu değişimle birlikte gazetenin yazı işlerini Süheyla Erel yönetmeye başlayacaktır. Gazetenin idarehanesi de artık Nizam Caddesi No. 47'de bulunacaktır.¹⁶⁹ Bir süre sonra Şafak gazetesinin idarehanesi Gazi Paşa Caddesi No. 8'e taşınmıştır.¹⁷⁰ Cemal Bekiroğlu, Bedri Erel ve Ahmet Naim Çıladır'ın yazar kadrosunda olduğu gazete, dört sayfadan oluşmaktaydı.¹⁷¹

Gazetenin 23. sayısında Başyazar Ahmet Naim Çıladır olurken, Süheyla Erel Genel Yayın Yönetmeni olmuştur. Enver Ayas ise yazar kadrosunda yer almaktadır. Gazetenin başlığının sol tarafında “Birimiz Hepimiz Hepimiz Birimiz İçin” ifadeleri yer alıyordu.¹⁷² Yerel haberlerin yanı sıra ulusal haberlerin de yer aldığı Şafak iki sayfadan oluşmaktaydı.¹⁷³

Gazetenin eldeki nüshalarını incelediğimizde ilk yıllardaki sayılarında, ilk sayfada ulusal haberlerin ağırlıkta olduğunu iç sayfalarda yerel haberlere de yer ayrıldığını ancak genellikle roman tefrikaları ve köşe yazıları ve dünya haberlerinin ağırlıklı olduğunu görmekteyiz.¹⁷⁴ 2000'li yıllara geldiğimizde yerel haberlerin ve fotoğrafların daha ağırlıklı olduğu bir gazeteyle karşılaştığımızı söyleyebiliriz.¹⁷⁵

Yayın hayatı boyunca “Her Yeni Gün Şafakla Başlar” parolasıyla çıkarılan gazetenin yayın hayatına devam etmektedir.

Bu gazeteler, dışında Öz Zonguldak, İstikbal, Günün Sesi Zonguldak Akşam Postası, Direksiyon, Öğretmen Gazetesi, Haftalık Zonguldak, Terazi, Zonguldak Esnaf Sesi, Yeni Ses, Zonguldak Türk Kadınlar Birliği ve Zonguldak Gençlik 1923-1960 yılları arasında yayın hayatına başlayan diğer gazetelerdir.

SONUÇ

Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre önce, ilk basın organı olan Zonguldak gazetesini gördüğümüz ilde, değişen yıllarla beraber çok fazla sayıda gazete ve dergi yayımlanmıştır. Cumhuriyetin ilk dönemlerinden 1940'lı yılların ortalarına kadar, devrim

¹⁶⁸ Şafak, 8 Ekim 1955, Cumartesi, No. 1

¹⁶⁹ Şafak, 9 Haziran 1959, Salı, No. 23/1.

¹⁷⁰ Şafak, 22 Ekim 1959, Perşembe, No. 23/143.

¹⁷¹ Şafak, 9 Haziran 1959, Salı, No. 23/1.

¹⁷² Şafak, 9 Temmuz 1959, Perşembe, No. 23/23.

¹⁷³ Şafak, 13 Haziran 1960, Pazartesi, No. 23/306

¹⁷⁴ Şafak, 5 Ocak 1966, Çarşamba, No. 1968.

¹⁷⁵ Şafak, 12 Ocak 2000, Çarşamba No. 13681.

politikaları doğrultusunda yayınlara rastladığımız Zonguldak'ta, özellikle kültürel devrimin bir parçası olan Öz Türkçe kullanımı üzerinde hassasiyetle durulması ilgi çekici bir özelliktir.

1960 yılına değin Zonguldak basınında Türkçü yazarların ve gazete sahiplerinin de varlığı dikkat çekici bir husustur. Tahir Karauğuz, Ali Rıza İncealemdaroğlu, İsfendiyar Baruönü, Halit Taşman, Nejdet Sançar bu isimlerden bazılarıdır. İlde yayınlanan dergilerdeki ulusal çapta tanınmış yazar ağırlığı da Zonguldak basınının ilk dönemleri için söylenebilecek bir diğer önemli husustur. Rıfat Ilgaz, Behçet Kemal Çağlar ve Cafer Seydahmet Kırimer bu isimlere örnek verilebilir.

1940'lı yılların ortalarından itibaren ise çok partili hayata geçiş sancuları içerisinde, basında artık iki kutup ekseninde hareket eden basın organları yayın hayatlarına başlamışlardır. İktidarın el değişimiyle birlikte Demokrat Parti yanlısı yerel gazetelerin sayısında bir patlama yaşanmıştır. Bu genel seyir, konu edindiğimiz il olan Zonguldak için de geçerlidir. 1960 darbesiyle beraber bu bağlamda bir gerileme yaşansa dahi bu kez de işçi nüfusunun bir hayli fazla olduğu Zonguldak, iş ve emek kavramları doğrultusunda şekillenen basın organlarına sahip olacaktır. Aslında bu kavramlar Zonguldak basını için her zaman vazgeçilmez olmuş, madenler, maden ve demir-çelik sanayinde uğraş veren halkın sorunları her zaman basın unsurlarının sayfalarında kendisine yer bulmuştur.

Zonguldak yerel basını incelendiğinde, ildeki matbaacılık faaliyetlerinin de ne kadar eskiye gittiği görülmektedir. Her ne kadar 1932 yılında, Cumhuriyet Halk Fırkası'nın Anadolu'daki matbaaların sayılarını ve özelliklerini öğrenmek için hazırlanan çalışmada Zonguldak'ta ne resmi ne de özel matbaa bulunmadığına dair bir bilgi sunulmuşsa da gazetelerin künyelerinin verdiği bilgiler, bize bu bilginin doğru olmadığını göstermektedir.¹⁷⁶ Zonguldak'ın ilk gazetesi Zonguldak Gazetesi önceleri Zonguldak'ta bulunan Naim Nuri Matbaasında daha sonra da Karalelmas Matbaasında basılmıştır. Türkiye'nin en eski süreli yayınlarından olan Bartın gazetesinin de ilk basımı Bartın'da bulunan Hacı Balık Matbaasında olmuş, daha sonra Bartın'da kurulan Memleket Matbaasında basımı gerçekleşmiştir.¹⁷⁷Görülen o ki Zonguldak ilindeki matbaacılık faaliyeti bir Vilayet Matbaası şeklinde devlet eliyle başlamamış, şahıslara ait matbaalarla basım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKÇA

AKÇURA, Gökhan, *Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Matbaacılık Tarihi*, Tarih Vakfı BASEV, İstanbul 2012.

Cumhuriyetin On Yılında Zonguldak ve Maden Havzası, 1933.

DUMAN, Haluk Harun , *Erzurum Basın Yayın Tarihi (1867-1997)*, Duyap Yayınları, İstanbul 2000.

GİRGİN, Atilla, *Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Yerel Basının Gelişmesi*, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul 1997.

¹⁷⁶ Gökhan Akçura, *Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Matbaacılık Tarihi*, Tarih Vakfı BASEV, İstanbul 2012, s. 281, 289.

¹⁷⁷ *Zonguldak*, 19 Nisan 1339/ 19 Nisan 1923, Perşembe, No. 5; 23 Muharrem 1342 / 4 Eylül 1923, Pazar, No. 54.; Bartın, 15 Haziran 1925, Pazartesi No. 40; 11 Eylül 1935, Çarşamba, No. 511.

KARAUĞUZ, Doğu, *Kuvay-ı Milliye Ruhuyla Bir Ömür*, Truva Yayınları, İstanbul 2011.

KOLOĞLU, Orhan, *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi*, Pozitif Yayınları, İstanbul 2006.

ŞAHİN, Enis, *Sakarya Basın Tarihi 1919-2004*, Sakarya Gazeteciler Cemiyeti Yayını, İstanbul 2005.

ÖZTOPRAK, İzzet, *Türk ve Batı Kamuoyunda Milli Mücadele*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1989.

TUNCEL, Metin, "Zonguldak" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 15, İstanbul 2013.

SARIKOYUNCU, Ali, *Milli Mücadelede Zonguldak ve Havalisi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992.

B. SÜRELİ YAYINLAR

Akın, 6 Şubat 1954, Cumartesi, No. 1.

Akın, 13 Mart 1954, Cumartesi, No. 6.

Bartın, 15 Haziran 1925, Pazartesi No. 40.

Bartın, 11 Eylül 1935, Çarşamba, No. 511.

Cep Gazetesi, 14 Mayıs 1955, Cumartesi, No. 1.

Cep Gazetesi, 11 Haziran 1955, Cumartesi, No. 5.

Cep Gazetesi, 29 Aralık 1956, Cumartesi, No. 81.

Cep Gazetesi, 8 Haziran 1957, Cumartesi, No.103.

ÇILADIR, Ahmet Naim, "Zonguldak Gazetesi", *Doğu* C.XV, S.82-96 , Eylül-Aralık 1949 Ocak-Ekim 1950 , s.217-218.

Demokrat Postası, 15 Temmuz 1950, No. 1.

Demokrat Postası,18 Eylül 1950, Pazartesi, No.20.

Demokrat Postası, 26 Kazım 1951, Pazartesi, No. 56.

Demokrat Postası, 11 Şubat 1952, Pazartesi, No. 64.

Demokrat Türkiye, 19 Mayıs 1955, Pazar.

Demokrat Türkiye, 20 Mayıs 1955 Cuma.

Demokrat Türkiye, 21 Mayıs 1955 Cumartesi.

Demokrat Türkiye, 28 Şubat 1956, Salı, No. 162.

Demokrat Türkiye, 2 Mayıs 1956, Çarşamba, No. 212.

Demokrat Türkiye, 6 Haziran 1956, Çarşamba, No. 237.

Demokrat Türkiye, 4 Temmuz 1956, Çarşamba, No. 257.

Demokrat Türkiye, 20 Haziran 1957, No. 791.

Demokrat Türkiye, 1 Ocak 1958, Çarşamba, No. 933.

Demokrat Zonguldak, 22 Mayıs1948, Cumartesi, No. 1.

- Demokrat Zonguldak*, 30 Ekim 1948, Cumartesi, No. 24.
Demokrat Zonguldak, 28 Ocak 1950, Cumartesi, No. 89.
Demokrat Zonguldak, 16 Ağustos 1950, Çarşamba, No. 206.
Demokrat Zonguldak, 6 Kasım 1950, Pazartesi, No. 283.
Demokrat Zonguldak, 7 Kasım 1950, Salı, No. 284.
Demokrat Zonguldak, 4 Temmuz 1952, Cuma, No. 924;
Demokrat Zonguldak, 5 Eylül 1950, Cumartesi, No. 3210.
Demokrat Zonguldak, 31 Ocak 1956, No. 2134.
Demokrat Zonguldak, 1 Ocak 1957, Salı, No. 2412.
Güneş, 1 Ocak 1953, Perşembe, No. 1
Güneş, 28 Mayıs 1953, Perşembe, No. 22.
Gürses, 9 Ocak 1952, No. 1.
Gürses, 1 Nisan 1953, Çarşamba, No.17.
Gürses, 10 Mart 1954, Çarşamba, No. 147.
Gürses, 23 Nisan 1954, Çarşamba, No. 171.
Halk Dostu, 27 Eylül 1949, Salı, No1.
Halk Dostu, 10 Ocak 1950, Salı, No.102.
Halk Dostu, 1 Ocak 1951, Pazartesi, No. 451.
Halk Dostu, 22 Temmuz, Cuma 1960, No. 1.
Halk Dostu, 1 Ocak 1962, Pazartesi, No. 448/446.
Halk Dostu, 1 Ocak 1963, Salı, No. 51/4734.
Halk Dostu, 7 Ocak 1963, Pazartesi, No. 519/789.
Halkın Sesi, 20 Ekim 1952, Pazartesi, No. 1.
Halkın Sesi, 13 Kasım 1952, Perşembe, No.5;
Halkın Sesi, 1 Haziran 1954, Salı, No.177.
Halkın Sesi, 8 Nisan 1954, Perşembe, No.152.
Hamle, 17 Şubat 1954, No. 1.
Hamle, 14 Nisan 1954, No. 9.
Hür İstikbal, 26 Mart 1954, Cuma, No. 1.
İleri Zonguldak, 24 Eylül 1953, Perşembe, No. 1.
İleri Zonguldak, 9 Ekim 1953, Cuma, No.3.
Karadeniz Postası, 25 Kasım 1953, Çarşamba, No. 2.
Karadeniz Postası, 17 Mart 1954, Çarşamba, No.19.

KARAUĞUZ A., "Zonguldak XXVII Yaşında" *Doğu C.XV*, S. 82-96, 8 Eylül-Aralık 1949 Ocak-Ekim 1950,s.214-217.

Küçük Gazete, 18 Şubat 1952, Pazartesi, No. 1.

Küçük Gazete, 5 Mayıs 1952, Pazartesi, No. 12.

Küçük Gazete, 18 Ağustos 1952, Pazartesi, No.27.

Küçük Gazete, 20 Ağustos 1952, Çarşamba, No. 28.

Küçük Gazete, 27 Ağustos 1954, Cuma, No. 260.

Küçük Gazete, 24 Kasım 1952, Pazartesi, No. 52.

Küçük Gazete, 10 Eylül 1954, Cuma, No. 272.

Küçük Gazete, 19 Şubat 1955, Cumartesi, No.401.

Küçük Gazete,5 Ocak 1956, Perşembe, No.664.

Küçük Gazete,19 Mart 1956, Pazartesi, No. 725.

Küçük Gazete, 20 Mart 1956, Salı, No. 726.

Küçük Gazete, 7 Haziran 1956, Perşembe, No. 792.

Küçük Gazete,31 Mayıs 1956, Perşembe, No. 786

Küçük Gazete, 18 Şubat 1959, Çarşamba, No.1599.

Küçük Gazete, 7 Aralık 1959, Pazartesi, No.1841.

Küçük Gazete, 18 Şubat1960, Perşembe, No.1900.

Küçük Gazete, 2 Eylül 1960, Cuma, No.2057.

Küçük Gazete, 19 Kasım 1960, Cumartesi, No.2124.

Küçük Gazete, 30 Haziran 1966, Perşembe, No. 7428.

Kömür, 31 Aralık 1940, Salı, No. 1.

Kömür, 14 Ocak 1941, Salı, No. 3.

Kömür, 10 Temmuz 1942, Cuma, No. 662-1-2.

Kömür, 27 Nisan 1945, Cuma, No. 825-28.

Kömür, 24 Şubat 1950, Cuma, No. 1126-104.

Kömür, 16 Ocak 1945, Salı, No. 807-26.

Kömür, 1 Ocak 1946, Perşembe, No. 872-43.

Kömür, 28 Mayıs 1945, Pazartesi, No. 830-29.

Kömür, 27 Haziran 1945, No. 834-30.

Kömür, 10 Mart 1947, Pazartesi, No. 947-63.

Kömür, 27 Haziran 1957, Cuma, No. 1.

Kömür,17 Eylül 1957, Salı, No. 9.

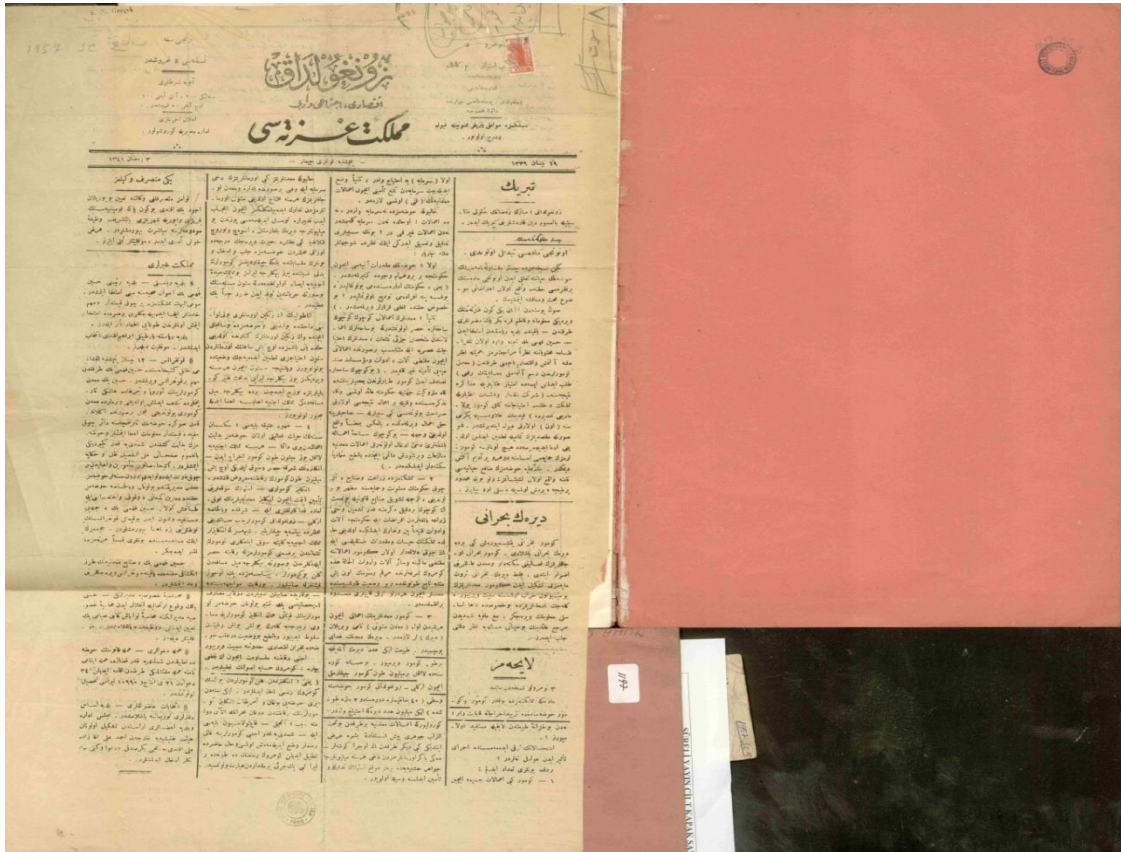
Matrak , 29 Nisan 1954, No.1.

- Ocak*, 25 Kasım 1942, No. 43-1.
Ocak, 27 Kasım 1942, Cuma, No. 1.
Ocak, 25 Kasım 1942, No. 43-1.
Ocak, 9 Aralık 1942, No. 53-10.
Ocak, 3 Şubat 1943, Çarşamba, No. 99-56.
Ocak, 29 Aralık 1944, Cuma, No. 284-241.
Ocak, 6 Şubat 1945, Cuma, No. 294-251.
Ocak, 4 Şubat 1947, Salı, No. 473-430.
Öz Zonguldak, 16 Haziran 1954, Çarşamba, No. 1.
Öz Zonguldak, 17 Haziran 1954, Perşembe, No. 2.
Öz Zonguldak, 3 Ağustos 1954, Salı, No.38.
Sabah,15 Kasım 1951, Perşembe,No.357.
Sabah,1 Ocak1951, Pazartesi,No.48.
Sabah,2 Ocak 1951, Salı, No.49.
Sabah,25 Mart 1951,Pazar,No.130.
Sabah,9 Ağustos 1951, Perşembe, No.264.
Sabah,1 Ocak 1952, Salı, No.404.
Sabah,28 Haziran 1952, Cumartesi, No.579.
Sabah,15 Mayıs 1954, Cumartesi, No.1249.
Sabah,16 Mayıs 1954, Pazar, No.1250.
Sabah,29 Mayıs 1955, Pazar,No.1614.
Sabah,30 Mayıs 1955, Pazartesi, No.1615.
Sabah,25 Nisan 1951, Perşembe, No.161.
Sabah,9 Ağustos 1951, Perşembe, No.264.
Sabah,27 Haziran1952, Cuma, No.578.
Sabah,5 Haziran 1961, Pazartesi, No.3472.
Sabah,27 Haziran1952, Cuma, No.578.
Sabah, 12 Temmuz 1957, Cuma, No.2293.
Sabah, 15 Kasım 1952, Cumartesi, No.713.
Sabah, 28 Mayıs,1955, Cumartesi, No.1613.
Sabah, 15 Kasım 1956, Perşembe, No.2096.
Sabah,12 Temmuz 1957, Cuma, No.2293.
Sabah,1 Mart 1958, Cumartesi, No.2491.

- Sabah*,4 Mart 1958, Salı, No.2493.
Sabah,13 Mart 1958, Perşembe, No.2501.
Sabah,18 Mart 1958, Salı, No.2505.
Sabah,25 Nisan 1958, Cuma, No. 2536.
Sabah, 15 Aralık 1958, Pazartesi, No.2752.
Sabah, 4 Mart 1959, Çarşamba, No.2800.
Sabah, 16 Kasım 1959, Pazartesi, No.3014.
Sabah, 29 Aralık 1965, Çarşamba, No. 5471.
Şafak, 8 Ekim 1955, Cumartesi, No. 1.
Şafak, 9 Haziran 1959, Salı, No. 23/1.
Şafak, 22 Ekim 1959, Perşembe, No. 23/143.
Şafak, 9 Temmuz 1959, Perşembe, No. 23/23.
Şafak, 13 Haziran 1960, Pazartesi, No. 23/306
Şafak, 12 Ocak 2000, No. 13681.
Şafak, 5 Ocak 1966, Çarşamba, No. 1968.
Türk Kanadı, 28 Mayıs 1938, No. 542.
Türkün Sesi, 29 Ekim 1945, Cumartesi, No. 1.
Türkün Sesi, 5 Ocak 1946, Cumartesi, No. 11.
Türkün Sesi, 7 Eylül 1946, Cumartesi, No. 46.
Türkün Sesi, 9 Ocak 1952, Çarşamba, No. 152.
Türkün Sesi, 7 Ocak 1953, Çarşamba, No. 254.
Türkün Sesi, 30 Kasım 1953, Pazartesi, No. 346.
Türkün Sesi, 3 Ocak 1955, Pazartesi, No. 582.
Türkün Sesi, 5 Ocak 1957, Cumartesi, No. 1179.
Türkün Sesi, 7 Ocak 1958, Cuma, No. 1743.
Türkün Sesi, 12 Mayıs 1959, Salı, No. 1838.
Türkün Sesi, 22 Aralık 1959, Salı, No. 2025.
Türkün Sesi, 4 Ocak 1960, Pazartesi, No. 2034.
Türkün Sesi, 12 Mayıs 1959, Salı, No. 1838
Türksesi, 3 Ocak 1947, Cuma, No. 14.
Türk Sesi, 19 Aralık 1947, Cuma, No.64.
Türksesi, 4 Ekim 1946, Cuma, No. 1.
Türksesi, 9 Temmuz 1948, Cuma, No. 93.

- Türksesi*, 4 Ekim 1948, Pazartesi, No. 105-1.
- Türk Sesi*, 17 Ocak 1949, Pazartesi, No. 105-102.
- Türk Sesi*, 21 Ağustos 1950, Pazartesi, No. 751.
- Tosun*, 16 Temmuz 1949, No. 1.
- Tosun*, 31 Aralık 1949, Cumartesi, No. 19.
- Uzun Mehmet*, 30 Mart 1948, Salı, No.1.
- Uzun Mehmet*, 14 Temmuz 1948, Çarşamba, No. 9.
- Vardiya*, 26 Haziran 1947, Perşembe, No. 1.
- Vardiya*, 4 Temmuz 1947, Cuma, No. 2.
- Vardiya*, 1 Ocak 1969, Çarşamba, No. 1.
- Vardiya*, 13 Aralık 1970, Pazar, No. 35.
- Yarın*, 13 Temmuz 1953, Pazartesi, No. 2.
- Yarın*, 27 Temmuz 1953, Pazartesi, No. 4.
- Yarın*, 14 Eylül 1953, Pazartesi, No.11.
- Yarın*, 7 Aralık 1953, Pazartesi, No. 22.
- Yeni Zonguldak*, 4 Şubat 1942, Çarşamba, No. 1.
- Yeni Zonguldak*, 11 Şubat 1942, Çarşamba, No. 2.
- Yeni Zonguldak*, 5 Haziran 1942, Çarşamba, No. 18.
- Zonguldak*, 19 Nisan 1339/ 19 Nisan 1923, Perşembe, No. 5.
- Zonguldak*, 23 Muharrem 1342 / 4 Eylül 1923, Pazar, No. 54.
- Zonguldak*, 30 Mart 1930, Pazar, No.200.
- Zonguldak*, 30 Mart 1930, Pazar, No.260.
- Zonguldak*, 29 Eylül 1934, Cumartesi, No.405.
- Zonguldak*, 28 Sonkış (Şubat) 1935, Beşinci Gün, No. 413.
- Zonguldak*, 6 Karakış (Aralık) 1934, Perşembe, No.410.
- Zonguldak*, 8 Temmuz 1935, Pazartesi, No. 422.
- Zonguldak Günlük Ulamamız*, 8 İkteşrin Ekim 1935, Salı, No. 1.
- Zonguldak*, 5 Ocak 1937, Salı, No.523
- Zonguldak*, 19 Eylül 1939, Salı, No. 566-1.
- Zonguldak*, 3 Ekim 1939, Salı, No. 575-10.
- Zonguldak*, 10 Ocak 1939, Çarşamba, No. 583-18.
- Zonguldak*, 17 Ocak 1939, Çarşamba, No.585-20.
- Zonguldak*, 4 Eylül 1941, Cumartesi, No. 625.

- Zonguldak*, 16 Eylül 1941, Perşembe, No. 627.
- Zonguldak*, 4 Ocak 1942, Pazar, No. 635.
- Zonguldak*, 15 Mart 1942, Pazar, No. 644.
- Zonguldak*, 3 Temmuz 1942, Cuma, No. 660.
- Zonguldak*, 22 Aralık 1942, Salı, No. 688.
- Zonguldak*, 4 Mart 1945, Pazar, No. 817.
- Zonguldak*, 10 Mart 1945, Pazar, No. 818.
- Zonguldak*, 21 Mart 1945; Çarşamba, No. 819.
- Zonguldak*, 31 Mart 1946, Pazar, No. 886.
- Zonguldak*, 3 Ocak 1948, Cumartesi, No. 999.
- Zonguldak*, 8 Ekim 1948, Cuma, No. 1048.
- Zonguldak*, 5 Kasım 1948, Cuma, No. 1049.
- Zonguldak*, 15 Nisan 1949, Cuma, No. 1079.
- Zonguldak*, 24 Mart 1950, Cuma, No. 1133.
- Zonguldak*, 29 Eylül 1934, Cumartesi, No.405.
- Zonguldak*, 8 Ekim 1948, Cuma, No. 1048.
- Zonguldak*, 16 Şubat 1951, Cuma, No. 1184.
- Zonguldak*, 23 Mart1953, Pazartesi, No.1297.
- Zonguldak*, 27 Aralık, 1951, Perşembe, No. 4 (1219).
- Zonguldak*, 23 Mart1953, Pazartesi, No.1297.
- Zonguldak*, 27 Aralık, 1951, Perşembe, No. 4 (1219).
- Zonguldak*, 3 Ocak 1952, Perşembe, No. 5 (1220).
- Zonguldak Akşam Postası*, 9 Mart 1954, Salı, 1324-1.
- Zonguldak Postası*, 19 Kasım 1947, Çarşamba, No. 1.
- Zonguldak Postası*, 24 Eylül 1948, Çarşamba, No. 44.
- 14 Mayıs*, 9 Ocak 1953, Cuma, No. 43/1.
- 14 Mayıs*, 8 Temmuz 1953, Çarşamba, No. 43/51.

Ek-1: Zonguldak, 19 Nisan 1339/ 19 Nisan 1923, Perşembe, No. 5.

Ek-2: Zonguldak, 29 Eylül 1934, Cumartesi, No.405.

KÖMÜR

HAFTALIK
GAZETE

YIL : 1 31 İlkânun 1940 FIATİ
 SAYI : 1 SALI 5
 Kuruş

İLK SÖZ

Buğün, bu ilk sayısıyla yayın silsesine katılan KÖMÜR gazetesi, mağdenlerin birleşmesi ve devletleşmesiyle yepyeni bir varlığa kavuşan kömür havzasının ve memleketin dili ve sesi olmak, meslek ve gayesi yolunda neşriyat hizmetinde bulunmak özencisiyle çıkıyor.

KÖMÜR, millî inkılâp ölküsüne hizmet etmek aşkının hudutsuz heyecanı içinde, üstüne düşen vazifeyi başaracağına yürekten inançla bağlanmaktadır.

KÖMÜR, okurlarına belli başlı havza ve memleket şöhretini aksettiren ve yolunda hadiseyi ve hakikati bir göze yürüten bir fikir arkadaşı olacaktır.

KÖMÜR, vilâyet gazetesi olarak muhtemelen realiteyi verecek ve ıncelleyecektir.

Zonguldak, Türk ekonomisinin bir ana dalıdır. Binlerce insanın birbiriyle ve tabiatle olan ilişkileri ve bu ilişkilerin küll halinde memleket hayatına olan tesiri ve inkişafı ve havzanın sosyal hayat kurumlarının türlü tezahürleri KÖMÜR sütunlarında toplanacaktır.

KÖMÜR, cevval, akıcı bir ekonomik hayatın içinde yaşayan havza halkına faydalı olabilmek için geçen hadiseleri takip edip okurlarına sunar.

Çalışma programını bu ana çizgiler için alan KÖMÜR, neşriyat vazifesine başlarken, çıkarılanların yüklerini kaplayan inkılâp idelali ateşinden hız ve kuvvet almakta ve okurlarının esirgimeyecekleri sevgi ve yardım güvencine dayanmaktadır.

C. H. P. Kongreleri Vilâyet Kongresi

C. H. P. ocak, nahiye ve kazalar kongreleri sona erdikten sonra 22 İlkânun -Pazar günü vilâyet kongresi toplanmıştır.

Kongrede sayın Vali Halit Aksoy ve daire reisleri hazır bulunmuşlardır.

Reis vekili Ahmet Gürel tarafından kongre açıldıktan sonra, Ebedî Şef Atatürk'ün kutsal mağnevîyeti önünde, üç dakika saygı huşuğu içinde susulmuştur.

Kongreye bölge müfettişi Kars mebusu Şerefettin Karacan riyaset etmiştir.

Vilâyet idare heyetinin iki yıllık dolgun çalışma plânçosunu teşkil eden raporu okunarak tasvip ve kabul edilmiş, idare heyetinin ve yüksek bir ideal aşkıyla ve feragat heyecanıyla çalışan reis Akın Karağuz'un ve riyaset vekâletinde bulunan Ahmet Gürel'in -kongre adına- takdir ve teşekkür edilmesine ittifakla karar verilmiştir.

İdare heyeti raporunda, sayın Vali Halit Aksoy'un üç yıl parti riyasetlerinde ifa ettikleri yüce hizmetler ve riyasettin devrinden sonra esirgemedikleri kıymetli müzaheretler, şükran hisleriyle tebarüz ettirilmiştir.

Encümenler ayrıldıktan sonra, vilâyet idare heyetinin iki yıllık hesap hülâsaları ve vilâyetle kazaların yeni yıl bütçeleri ve yeni dilekler hakkında hazırlanan raporlar üzerinde görüşülmüştür.

İdare heyetinin raporunu, hesaplarını ve bütçeleri, takip ve tahakkuk ettirilen dilekleri muhtevi olarak zarif bir broşür bastırılmış ve kongre azasına dağıtılmıştır.

Kongre, değişmez Başkan, Millî Şef İnönü'ye ebedî bağlılığını tazeliyerek tazim ve minnet hislerinin arzolanmasıyla sona ermiştir.

Havzanın Bütün Ocakları Devlet İşletmesine Geçti

Kömür havzamızda, 3851 kanunun verdiği satınalma selâhiyetine göre Vekiller heyetinin 2/1289 sayılı kararnameyle devlet işletmesi teesüsus etmiştir.

Kararnamenin tatbikine geçilerek sontoşrin ayında bütün kömür ocaklarının tesisat ve envanteri tesbit edilmiştir.

Devlet işletmesiyle bütün ocaklar birleştirilmiş ve Etibank tarafından kurulan Ereğli Kömürleri İşletmesi eline geçerek ay başına kadar bu müesseseye adına devir ve teslim işleri bitirilmiştir.

E. K. İ. 6 İlkânundan itibaren ocakları işletmeğe başlamıştır.

Mağdenler umum müdürü Kemal Balkar ve mühendis Halil Pekmez, Etibank umum müdürü Reşit Osman Gencer ve mütehasıslar gelerek intikal tanzim ve idaresiyle yakından meşgul olmuşlardır.

İhtikâl işleri, normal faaliyet ve istihlâlât aksamasızın cereyan etmiştir.

Ereğli Kömürleri işletmesi, derhal kadro ve teşkilâtını tanzim etmiş, ocakların bütün memur ve müstahdemlerine -hiç bir kimseyi açıkta bırakmayarak- müessesede vazife vermiştir.

Ereğli Kömürleri İşletmesi havzayı dört işletme bölgesine bölmüştür.

(Devamı 3. üncü sahifede)

Şair Behçet Çağlar gazetemizde

Çağlar Üstü şairi Behçet Kemal Çağlar, Gazetemize yardım etmeği ve her onbeş günde bir şiir ve fıkra göndermeği va'detmiştir.

Sevgili Şair, Gazetemize mektubunda diyor ki : "Hepiniz bilirsiniz, Zonguldak ben, İkinci doğduğum yer olarak seviyor ve arıyorum. Burada hımalılığa kendimi atacağım yeşil kıyı, Zonguldak olacaktır."

Şairimizle çok meraklıkla ilâ Gazetemize devamlı yardımlarda bulunmasını okurlarımıza müjdelereken, derin bir habliyle bekliyoruz.

ÇAĞLAR'IN FIKRASI

Kömüre ilân-ı Aşk

Bu son aylarda, bozkurt siyah kömüre bağlayan yoldan bir kaç defa gidip geldim. Stepten denize kavuşurken kömür'de bir Hacer-iesved kutsallığı gördüğüm sabah saatleri çok oldu.

Adana'nın Pamuğu, Kastamonu'nun kendiri vücutları saracak kumaşların ilk maddesi oladursun ;

Memleketi başdan başa bir ışık şadırvanı gibi yıkayacak voltların sırma saçlarını bu kara kömür örececek ve üretecek.

Köylerinden kopup gelerek yeraltlarından kömür çıkarmaya uğraşan yurtdaşlarını sırtlarını bekleyen arkadaşları

OKURLARIMIZA
Yeni Yıl Kutlu ve Uğurlu Olsun!
KÖMÜR

Namik Kemal'in Yüzüncü Yılı

Büyük Şair Namık Kemal'in doğumunun yüzüncü yıldönümü, Okullarda ve Halkevinde törenle yaşatılmış, Vatan ve hürriyet şairinin ulu adı, saygı ile anılmıştır.

Ziya Gökalp - Mehmet Akif günleri

Zonguldak Halkevi, ölümlerinin yıldönümleri münasebetiyle 25 İlkânun günü gecesi Ziya Gökalp ve 27 İlkânun gecesi Mehmet Akif için toplantılar tertip etmiştir.

Bu toplantılarda Turan mefretesi müdi Ziya Gökalp'in, İyilik ve İhtikâl şairi Mehmet Akif'in hayatı ve eserleri, hizmetleri anılmıştır.

(Devamı 3. nolu sahifede)

B. K. Ç.

Ek-3: Kömür, 31 İlkânun 1940 Salı, No.1.

EK-4: Yeni Zonguldak, 4 Şubat 1942 Çarşamba, No. 1.

EK-5: Türkün Sesi, 9 Ocak 1952 Çarşamba, No. 152.

EK-6: Vardiya, 26 Haziran 1947 Perşembe, No. 1.